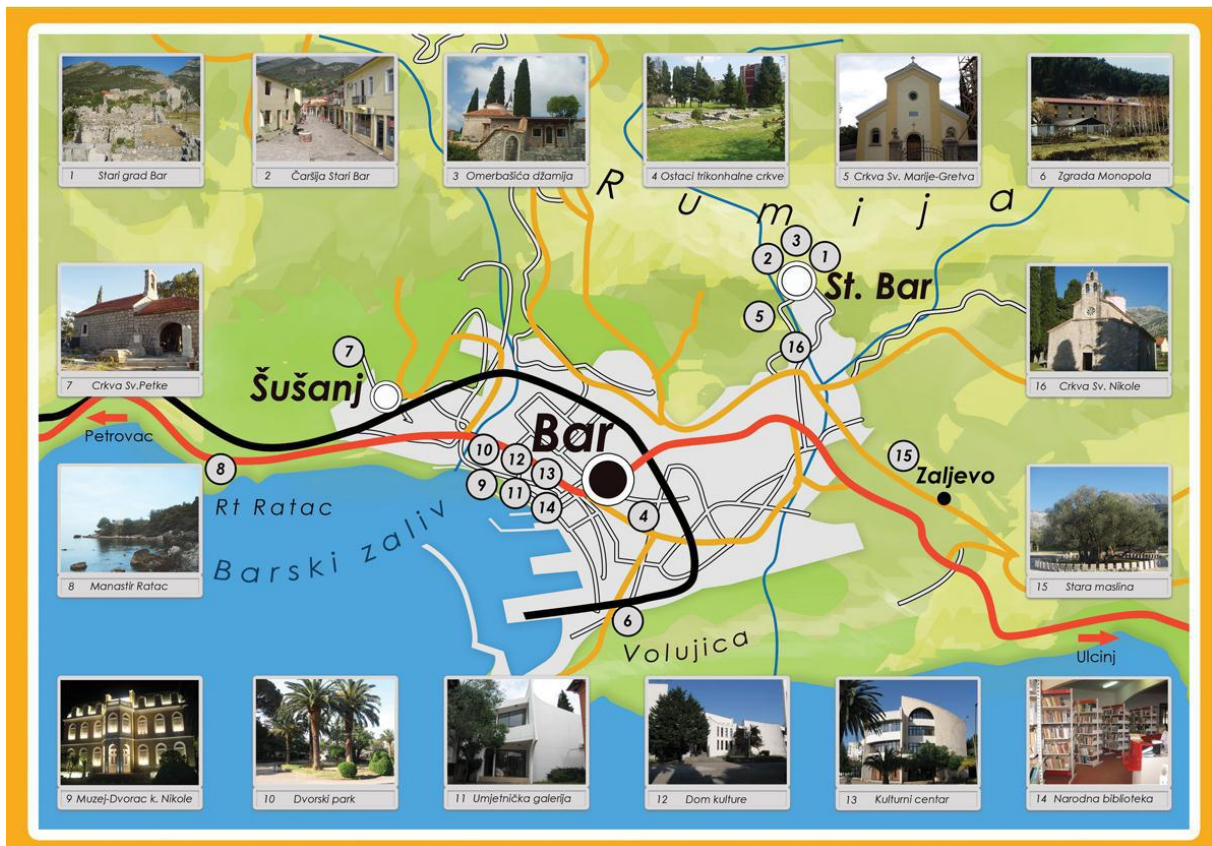

JU KULTURNI CENTAR BAR

IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2022. GODINU

JU KULTURNI CENTAR BAR

Maršala Tita 16 85000 Bar, tel: 030 312 431, 030 313 812

E-mail: jpkcbar@t-com.me, www.kulturnicentarbar.me

Galerija 030 315 998, Zavičajni muzej 030 314-079, Biblioteka 030 312 431 lok. 18, Dom kulture 030 311 586,

Stari grad Bar 030 341 627

PIB: 02002892 PDV: 80/31-00508-7 žiro račun: 535-9352-56 Prva banka, 520-188130-31 Hipotekarna banka

Br. 02-041/23-301
Bar, 20.03.2023.

U skladu sa članom 50 Statuta JU Kulturni centar Bar, Savjet Centra na svojoj II sjednici održanoj 17.03.2023. godine, donosi sljedeću

ODLUKU

Usvaja se Izvještaj o radu i Finansijski izvještaj JU Kulturni centar Bar za 2022. godinu.

Obrazloženje

Statutom JU Kulturni centar Bar, članom 50, stav 1 tačka 4 utvrđena je nadležnost Savjeta Centra da usvaja izvještaje o poslovanju Ustanove i godišnji obračun. U skladu sa navedenim Savjet je uvrstio ovu tačku na dnevni red svog II zasjedanja, dana 17.03. 2023. godine, te su nakon razmatranja, akti iz dispozitiva usvojeni.

PREDSJEDNICA

Jelena Lekić

UVOD

Javna ustanova Kulturni centar Bar osnovana je od strane opštine Bar u cilju zadovoljavanja kulturnih potreba svojih građana, podsticanja i očuvanja kulturne baštine, slobode stvaralaštva i prava na kulturno ostvarivanje. Centar postoji kao kompleksna institucija kulture u čijem sastavu se nalaze sljedeće organizacione jedinice:

- Dom kulture "Vladimir Popović Španac"
- Narodna biblioteka i čitaonica "Ivo Vučković"
- Umjetnička galerija "Velimir A. Leković"
- Zavičajni muzej (kojem pripadaju Dvorac kralja Nikole, Stari grad, Stara maslina i Creative Hub)

Prepoznajući kulturu kao djelatnost od javnog interesa za Crnu Goru, a u skladu sa glavom II Zakona o kulturi koja se odnosi na ostvarivanje javnog interesa u kulturi, Kulturni centar Bar je i u 2022. godini, uz podršku osnivača, obezbijedio uslove za ostvarivanje i razvoj svih oblasti kulturno – umjetničkog stvaralaštva. U skladu sa ovim Zakonom, Kulturni centar uspješno realizuje najraznovrsniji kulturni i umjetnički sadržaj kroz sljedeće djelatnosti:

- bibliotečko – informaciona
- muzejsko – istraživačka
- galerijsko – edukativna
- prikazivačka (film)
- kulturno – umjetnička
- amaterizam

Poseban vid djelatnosti ove institucije predstavlja organizacija i realizacija manifestacija festivalskog karaktera s međunarodnim učešćem, koje imaju veliki uticaj na samu destinaciju u kojoj se održavaju i predstavljaju najbolji način za njen marketing i promociju. Kao kulturni festivali i festivali od posebnog značaja u realizaciji Kulturnog centra ističu se: ljetnji festival multimedijalnih kulturnih sadržaja „Barski ljetopis“ i festival posvećen dječjem likovnom i literarnom stvaralaštvu, kao i stvaralaštvu za djecu „Susreti pod Starom maslinom“.

Pored ovih djelatnosti, Centar uspješno realizuje poslove pozorišne i izdavačke produkcije, kao i očuvanje i valorizaciju materijalne i nematerijalne kulturne baštine.

Multimedijalni karakter programskih aktivnosti, njegovanje i čuvanje kulturnog nasljeđa, osnovna su odlika javnog djelovanja Kulturnog centra, po čemu je već duže vrijeme prepoznatljiv ne samo u Crnoj Gori već i šire. Programi su bili raznovrsni, a kvalitetom i sadržajem doprinosili su podizanju ukupnog umjetničkog i kulturnog nivoa, kako samih programa tako i njihovih konzumenata.

Kulturni centar uspješno je saradivao sa NVO sektorom, kulturno-umjetničkim društvima, amaterskim organizacijama, pružao podršku održavanju edukativnih predavanja iz različitih društvenih oblasti i davao nesebičnu podršku svim vidovima humanitarnih akcija.

O svim aktivnostima Kulturnog centra, njegovoj osnovnoj djelatnosti i programima, redovno je i blagovremeno obavještavana javnost putem elektronskih i štampanih medija. Realizaciju programa pratilo je i štampanje reklamno-propagandnog materijala (plakati, pozivnice), dok su mjesečni programi redovno ažurirani elektronskim putem i objavljeni na sajtu i Fejsbuk stanici Kulturnog centra.

* *

*

IZVJEŠTAJ O RADU DOMA KULTURE “Vladimir Popović - Španac”

Programi koji se tokom godine realizuju u JU Kulturni centar Bar podrazumijevaju direktnu podršku i učešće RJ Dom kulture, kako u tehnicima tako i u angažovanju svih zaposlenih.

Kalendarski pregled, tj. šematski prikaz realizovanih programa u 2022. godini najbolje, u konačnom, govori u ime investicija i stvaranja boljih i tehnički savremenijih uslova za rad.

U nekoliko proteklih godina, posebno tokom 2021 - koja je bila godina velikih investicija, usmjerenih na osavremenjavanje bioskopske opreme i adaptaciju velike sale Doma kulture - postignuto je ono što se u Baru očekivalo više decenija.

Rezultat uloženog bilo je “puštanje u pogon” i jednog od najsavremenijih Bioskopa u Crnoj Gori. Navedeno je nedvosmisleno doprinijelo da se FILMSKI PROGRAM u izvještaju o radu za 2022. godinu može smatrati programskom okosnicom RJ Dom kulture.

Ukupno, u RJ Dom kulture “Vladimir Popović Španac”, tokom 2022. godine realizovano je 284 programa, od čega 175 filmskih projekcija u periodu od 10. januara do 25. decembra, zatim 19 pozorišnih predstava, 17 koncerata i više od

sedamdeset programa vezanih za saradnju JU Kulturni centar Bar sa širom društvenom zajednicom.

AMATERIZAM

U prostorijama RJ Doma kulture radi i djeluje KUD "Jedinstvo" koje ima folklornu i klapsku sekciju.

KUD "Jedinstvo" uz druge subjekte naše zajednice (Plesni studio "Habanera"...), koji se bave kulturno-umjetničkim stvaralaštvom i edukacijom, na sceni Doma kulture predstavljaju svoje programe u kontinuitetu tokom cijele godine.

INVESTICIJE U RJ DOM KULTURE U 2022. GODINI

- Montirana je rampa s pratećom tehničkom opremom (kamera, senzor...) koja zadovoljava potrebe tehničkog prilaza platou ispred Doma kulture.

- Tokom 2022. na sceni Doma kulture montirani su elektromotorni dekoraterski "cugovi" odnosno tehnička pomagala koja omogućavaju izvođenje zahtjevnijih efekata u pozorišnim predstavama. Nakon rekonstrukcije i adaptacije velike sale Doma kulture (2021/2022), tokom 2023. godine, investicije će biti usmjerene u pravcu daljeg osavremenjavanja scenskog prostora, kako bi se stvorili neophodni i profesionalni uslovi i za pozorišnu djelatnost.

- Investicije u 2022. godini su, pored navedenog u uvodu Izvještaja, bile usmjerene ka reparaciji fasada svih objekata JU KC Bar, tako da je poslije dužeg niza godina kompletan kompleks: *Dom kulture „Vladimir Popović Španac“ sa Ljetnjom pozornicom, Galerija „Velimir A. Leković“, Dom revolucije (Biblioteka i čitaonica „Ivo Vučković“)*, dobio, ne samo na kvalitetu spoljašnjeg izgleda, već i na praktičnoj, upotrebnoj funkciji, jer su sanirane pozicije koje su zbog oštećene izolacije bile podložne vlazi, to jest, uticajima atmosferskih promjena. Investitor je bila Opština Bar.

IZVJEŠTAJ O RADU NARODNE BIBLIOTEKE I ČITAONICE «Ivo Vučković»

U 2022. godini Narodna biblioteka i čitaonica „Ivo Vučković“, kao organizaciona jedinica JU Kulturni centar Bar, poslovala je u skladu sa važećim normativnim aktima Centra, baziranim na zakonu, pravilnicima i standardima bibliotečke struke Crne Gore. Djelatnost je obavljala kroz rad matičnog odjeljenja u Baru i ogranka u Ostrosu, u aprilu je ponovo otvoreno područno odjeljenje u Virpazaru dok područno odjeljenje u Starom Baru ne radi već dugi niz godina.

Na kraju ovog izvještajnog perioda, većinu programski predviđenih zadataka Biblioteka je uspješno realizovala, a pojedinačno, po segmentima, pregled ostvarenih rezultata je sledeći:

PROJEKAT VIRTUELNA BIBLIOTEKA CRNE GORE

Kao punopravna članica Bibliotečko-informacionog sistema COBISS.CG, Narodna biblioteka i čitaonica „Ivo Vučković“ je, u okviru državnog projekta *Virtuelna biblioteka Crne Gore* od 2007. godine preuzela COBISS platformu za automatizaciju svog poslovanja

Stručne poslove u Biblioteci u Baru je do aprila obavljalo osam izvršilaca: šest knjižničara (SSS), bibliotekar/upravnica (VSS) i jedan bibliotekar (VSS). Od aprila, jedan knjižničar (SSS) je prešao u područno odjeljenje u Virparu. Bibliotečki radnici su stručno osposobljeni i imaju licence za rad u COBISS/3 programu, koji se koristi u punom kapacitetu.

U područnom odjeljenju u Ostrosu je kompletan knjižni fond obrađen.

Područno odjeljenje u Virpazaru otvoreno je 27. 4. 2022. Uključeno je u sistem COBISS, koristi se elektronska pozajmica.

U lokalnoj bazi COBISS-a, koja se kontinuirano dopunjava, na kraju 2022. godine pohranjeno je ukupno 45548 zapisa, od čega su 45191 knjige, a 357 periodika. Pored toga, pohranjeno je i 40 zapisa za neknjižnu građu.

Barska Biblioteka je jedna od rijetkih javnih biblioteka u Crnoj Gori koja vodi i elektronsku pozajmicu knjiga. To je preduslov za korišćenje aplikacije za mobilne telefone mCOBISS koja korisnicima omogućava da prate svoja zaduženja sa rokom za vraćanje knjiga, uvid u spisak prethodno pozajmljenih knjiga, produže roka za vraćanje pozajmljenih knjiga bez dolaska u Biblioteku, pretraživanje lokalne i uzajamne baze, skeniranje bar kodova i ostalo. Ova usluga je na raspolaganju od marta 2021. i uglavnom je koriste mlađi i informatički pismeniji članovi.

Koristi se još jedan novi segment COBISS programa a to je dCOBISS, digitalni repozitorij koji omogućuje pohranjivanje digitalizovanih sadržaja. Jedna od mogućnosti je prikaz naslovne strane knjige uz postojeći zapis, ali i dodavanje ostalih sadržaja.

BIBLIOTEČKI FOND

Tokom 2022. zbog dotrajalosti rashodovano je ukupno 340 monografskih publikacija (što je u okviru, odnosno manje od dozvoljenih 3%). Iz fonda serijskih publikacija, u skladu sa pravilnicima za bibliotečko poslovanje, rashodovano je 1378 primjeraka dnevne i revijalne štampe, koji sadrže ukupno 6 naslova za koje je istekao rok obaveznog čuvanja.

Kada je riječ o obogaćivanju i obnavljanju fondova u 2022. godini, knjižni fond Biblioteke prinovljen je sa ukupno 2548 novih monografskih publikacija, (1970 za odrasle i 578 za djecu).

Za područno odjeljenje u Virpazaru, kupljeno je 99 knjiga za odrasle i 161 knjiga za djecu. Ukupni fond područnog odjeljenja u Virpazaru iznosi 3776 monografskih publikacija. Članovima područnih odjeljenja je na raspolaganju i kompletan fond matične biblioteke.

Podaci se odnose na obrađene knjige. Na poklon smo dobili još 220 knjiga na stranim jezicima (pretežno ruskom) i 100 knjiga na našem jeziku čija je obrada u toku.

Za kupovinu monografskih i serijskih publikacija potrošeno je 6.066,71€.

Tokom 2022. kupovana su 4 dnevna lista i 2 nedjeljnika. Za područno odjeljenje u Ostrosu se kupuje jedan nedjeljnik na albanskom jeziku. Ukupno je kupljeno 1460 primjeraka (1373 primjeraka dnevne štampe i 87 primjeraka nedjeljne štampe). Na poklon smo dobili 15 naslova časopisa.

Pored navedenog fonda, Biblioteka je u zasebnoj prostoriji Doma revolucije smjestila ukupno 434 zvučne knjige (CD-ROM) koje su vlasništvo Organizacije slijepih za Bar i Ulcinj i Biblioteke za slijepe iz Podgorice. One se ustupaju besplatno na korišćenje zainteresovanim licima, ne samo slabovidim i slijepim osobama, a ovaj vid pozajmice koristilo je svega nekoliko članova, kojima je pozajmljeno desetak zvučnih knjiga.

KORISNICI BIBLIOTEČKIH I ČITAONIČKIH USLUGA

Broj upisanih novih članova je ukupno 677 (386 odrasli i 291 djeca), od kojih su 611 korisnici matičnog odjeljenja u Baru (353 odrasli i 258 djeca), a 32 su članovi ogranka u Ostrosu (16 odraslih i 16 djeca) a 34 članovi ogranka u Virpazaru (17 odrasli i 17 djeca). Smanjenjem iznosa članarine putem kolektivnog upisa upisana su 44 člana; povodom Svjetskog dana knjige, Međunarodnog dana dječjih prava i u okviru akcije „Biblioteka za studente“ besplatno je upisano 258 članova (135 odrasli i 123 djeca).

Tokom 2022, korisnici bibliotečkih usluga posjetili su tri pozajmna odjeljenja i čitaonicu u matičnoj Biblioteci i ograncima u Ostrosu i Virpazaru ukupno 13453 puta (8778 su odrasli posjetioci, a 4675 djeca). Od toga je registrovano 3058 korišćenja čitaoničkih usluga, 5536 pozajmnog odjeljenja za odrasle i 4442 dječjeg odjeljenja, 237 posjeta ogranku u Ostrosu i 180 goranku u Virpazaru. Razne programe pratilo je oko 500 posjetilaca. Evidentirane su i kolektivne posjete učenika barskih osnovnih škola i vrtića.

JAVNA DJELATNOST BIBLIOTEKE

Biblioteka je besplatnim učlanjenjem korisnika obilježila 23. april, Dan knjige i autorskih prava, Međunarodnu nedjelju dječjih prava, kao i 8 maj, Dan studenata.

Održane su sledeće aktivnosti:

- Prof. dr Zoran Živković: Predavanje o kritičkom izdanju romana „Zli dusi“ Dostojevskog

- U saradnji sa Sekretarijatom za kulturu, sport i mlade Opštine Bar u OŠ „Đerđ Kastrioti Skenderbeg“ u Ostrosu organizovano je predstavljanje rada Centra za proučavanje ptica iz Podgorice

- Otvoreno područno odjeljenje Biblioteke u Virpazaru, (program posvećen Šekspirovim sonetima; učestvovali Branko ilić i Ana Vukazić).

- U čitaonici Biblioteke predstavljena knjiga „Milan, Vesna i jedna kuća tesna“ Jelene Vukić

- U Virpazaru organizovana promocija zbirke poezije „Šar planina“ i „Novo groblje“ Milice Špadijer

- Učenicima i nastavnicima OŠ „Jovan Tomašević“ iz Virpazara Matica crnogorska predstavila publikaciju „Šćepan Mali u dokumentima 1767-1773“ koju je priredio Marjan Miljić

- Povodom početka školske godine na dječjem odjeljenju Biblioteke u Baru i u Virpazaru organizovane su ekološke radionice „Učimo o šumama uz puha Đorđe i djevojčicu Taru“ koje su vodili dječji pisac Žarko Vučinić i urednica izdavačke kuće „Gligorije Dijak“ Sonja Živaljević

- Povodom Međunarodne dječje nedjelje na dječjem odjeljenju Biblioteke organizovana je promocija knjige poezije „Rajičnjak“ dječjeg pisca Branka Vukovića.

- Na dječjem odjeljenju Biblioteke održana promocija knjige „Vrteška čuda“ Milice i Gorana Radojičića

- U sali Dvorca održana promocije romana „Milan, Vesna i jedna kuća tesna“ Jelene Vukić

- U okviru projekta „Čigralište“ na dječjem odjeljenju Biblioteke održana radionica „Daj odrasli svijete, budi jednom dijete“ inspirisana djelom dječjeg pjesnika Dragana Radulovića

- U Dvorcu kralja Nikole održana promocija ilustrovane knjige „Šta ako sve ovo nije stvarno“ Javorke Đurić

- Na dječjem odjeljenju Biblioteke održana promocija ilustrovane bajke „Krtica i sunce“ akademskog grafičara Ilije Nikčevića

O svim aktivnostima Biblioteke i pojedinim segmentima njenog poslovanja, pa i o javnoj i programskoj djelatnosti, redovno je i blagovremeno izvještavana šira javnost putem sredstava informisanja.

Tradicionalno, nastavljena je uspješna saradnja sa drugim bibliotekama i sličnim ustanovama u zemlji i regionu, posebno sa Nacionalnom bibliotekom CG „Đurđe Crnojević“.

MATIČNA SLUŽBA

Tradicionalno dobra saradnja između Matične službe i školskih biblioteka se nastavila i ove godine. Kontinuirano je praćen rad školskih biblioteka u opštini Bar i radnicima zaduženim za njihovu djelatnost pružana stručna pomoć u domenu obrade knjiga i smještaja bibliotečke građe. Završen je obilazak školskih biblioteka. U toku obilaska biblioteka i razgovora sa školskim bibliotekarima i direktorima škola, posebna pažnja je posvećena predstavljanju programa COBISS i prednostima uključenja škola i rada u COBISS-u. Zahvaljujući tome, jedna škola je već potpisala ugovor i nekoliko školskih bibliotekara je započelo obuku za rad u COBISS-u. U većini škola su izuzetno zainteresovani za program ali je problem nedostatak sredstava. Formulari sa podacima o radu školskih biblioteka su proslijeđeni matičnoj službi Nacionalne biblioteke na Cetinju. Biblioteka uredno vodi elektronski matični registar, redovno prikuplja i ažurira statističke i druge podatke vezane za rad školskih biblioteka, pravi analize i sumira stanje jedanaest biblioteka osnovnih i srednjih škola, a njihovi statistički izvještaji za školsku 2021/2022. godinu su upućeni Nacionalnoj biblioteci „Đurđe Crnojević“ na Cetinju.

INVESTICIONA ULAGANJA

- Kupljena je klima za područno odjeljenje u Ostrosu,
- Kupljena klima za područno odjeljenje u Virpazaru,
- Kupljene su police za područno odjeljenje u Virpazaru,
- Kupljene su police za smještaj knjiga na stranim jezicima za čitaonicu u Baru i za smještaj slikovnica, stripova i knjiga na stranim jezicima na dječjem odjeljenju.

IZVJEŠTAJ O RADU GALERIJE “Velimir A. Leković”

Umjetnička galerija “Velimir A. Leković”, od svog osnivanja, 1983. godine, do danas, na jedan promišljen način promovise najrazličitije forme umjetničkog stvaralaštva. Posebno je akcenat na onim autorima koji svojim radom i djelom izazivaju pažnju kako likovne, tako i sveukupne kritike, a koji imaju, ili će imati značajnu ulogu u osvjetljavanju savremene umjetnosti, kako u Crnoj Gori tako i van njenih granica.

Galerija “V. A. Leković” je tokom 2022. godine organizovala 18 izložbi, od kojih su dvije bile u sklopu “Barskog ljetopisa”, a jedna u dijelu pratećeg programa Festivala “Susreti pod Starom maslinom”. Takođe, u cilju omasovljavanja posjeta i popularizacije programskih sadržaja u galeriji je u 2022. godini realizovano desetak

književnih večeri, jedan *okrugli sto* (“Mladi i mentalno zdravlje”), kao i jedan *muzičko-scenski performans*.

Ukupno, u Galeriji “Velimir A. Leković” tokom 2022. godine realizovano je 30 (trideset) kulturno-umjetničkih, edukativnih programa.

JANUAR

- Organizovanje demontaže i sklapanja izložbe “**Epske žene tek nam kroz vene**”, koja je u galeriji otvorena 3. 12. 2021. a koja je podrazumijevala saradnju više umjetnika i rad u različitim medijumima, kao što su crtež, grafika, kaligrafija, audio i vizuelni zapisi i instalacije, kao i podršku Kalifatske radionice “Bokovac” iz Bara, koja za ovu priliku ustupila „Arsenalku“, drvenu barku sa latinskim jedrom i na taj način još jednom javno promovisala dio naše kulturno-zanatske baštine.

- Realizacija humanitarne izložbe „**Kistom i olovkom protiv siromaštva**“ u saradnji Župa Šušanj-Brca-Sutomore i Župe Bar, NVO Novo Sutomore i Umjetničke galerije “Velimir A. Leković” (JU Kulturni centar Bar). Sredstva koja su prikupljena na ovoj humanitarnoj izložbi namijenjena su Narodnoj kuhinji NVO “Žene Bara”.

FEBRUAR

- U Umjetničkoj galeriji „Velimir A. Leković“ otvorena je izložba ikona „**AGIOS**” **Petre Kosnić** iz Beograda. Petra Kosnić se barskoj publici predstavila sa ikonama koje nose prepoznatljiv umjetnički potpis.

- Na Maloj sceni Doma kulture „Vladimir Popović - Španac“ Međunarodno udruženje književnih stvaralaca i umjetnika “Nekazano” u saradnji sa JU Kulturni centar Bar priredili su autorsko, poetsko – likovno veče **Natalije Tanje Novaković**, iz Podgorice.

MART

- U Umjetničkoj galeriji “Velimir a. Leković” otvorena je izložba slika „**VENAC NADE**“ Jovane Dimitrijević iz Beograda. Izložba je otvorena muzičkim nastupom Novaka Gvozdenovića učenika iz Muzičke škole "Petar II Petrović Njegoš" iz Bara.

- Izložba slika „**POETSKO RECIKLIRANJE STVARNOSTI**“ akademskog slikara **Nikole Govedarice** iz Kragujevca.

- Na Maloj sceni Doma kulture „Vladimir Popović - Španac“ održana je **AUKCIJA UMJETNIČKIH SLIKA** iz privatne kolekcije nedavno preminulog uglednog privrednika iz Bara, **Hamze Đenčića**.

Aukcija skoro stotinu vrijednih umjetničkih djela iz private kolekcije Hamze Đenčića, koju je vodio dr Milun Lutovac, započeta je scensko muzičkim nastupom profesora harmonike Safeta Drljana.

APRIL

- U Umjetničkoj galeriji „Velimir A. Leković“ otvorena je izložba slika „**EGO**“ kanadske akademske slikarke i ilustratorke **Juliane Kolesove**.

Izložbu je otvorio dr teorije savremene umjetnosti i rukovodilac Umjetničke galerije “Velimir A. Leković” dr Milun Lutovac.

- U saradnji sa Međunarodnim udruženjem književnih stvaralaca i umjetnika “Nekazano” obilježen je **SVJETSKI DAN KNJIGE i AUTORSKIH PRAVA**.

Upriličena je promocija prve knjige mlade autorke Aleksandre Đurović “Snovi na javi” i časopisa za kulturu i umjetnost koji je posvećen pokojnom Slobodanu Vučiniću.

MAJ

- U saradnji Umjetničke galerije „Velimir A. Leković“ i Osnovne škole „JUGOSLAVIJA“, povodom obilježavanja jubileja 40 godina od osnivanja škole, upriličen je **O M A Ž akademskom slikaru i istaknutom pedagogu iz Bara - Branku Vukiću.**

- U Umjetničkoj galeriji „Velimir A. Leković“ u saradnji sa Međunarodnim udruženjem književnih stvaralaca i umjetnika “Nekazano” promovisan je roman „**U VRTLOGU VREMENA**“ **Vukosava Delibašića.**

- U okviru **XXXV Festivala “SUSRETI POD STAROM MASLINOM”** u Umjetničkoj galeriji “Velimir A. Leković” otvorena je izložba najboljih dječjih likovnih radova uz dodelu nagrada najboljim mladim stvaraocima.

Na nagradni konkurs **XXXV „Susreta pod Starom maslinom“ na temu „MASLINA STARA U SRCU MAŠTARA“**, pristiglo je 865 likovnih radova iz Bosne i Hercegovine, Srbije, i Crne Gore. Nadahnuti temom, učesnici konkursa su se koristili različitim tehnikama kao što su crtež, tempera, kolaž i linorez. Žiri je odabrao oko 90 radova koji su se našli na izložbi, a dodeljeno je šest nagrada za najbolje radove.

- U Parku pjesnika /Umjetnička galerija “Velimir A. Leković”/ održano je **PJESNIČKO VEČE** u okviru koga je osamnaest pjesnika, stvaralaca za djecu iz Crne Gore i regiona, recitovalo svoju poeziju na pjesničkoj večeri. Takođe, upriličeno

je veče posvećeno **LAUREATU FESTIVALA “SUSRETI POD STAROM MASLINOM”**, kao i svečano zatvaranje ovogodišnjeg festivala.

Odlukom žirija, za laureata ovogodišnjeg Festivala proglašen je Žarko Vučinić, književnik za djecu iz Podgorice.

- U Parku pjesnika /Umjetnička galerija “Velimir A. Leković”/ održan je okrugli sto pod nazivom **“MAJ, MLADI I MENTALNO ZDRAVLJE”**, u organizaciji **Mreže za mlade Crne Gore**. Panelistkinje, studentkinje psihologije i novinarstva Jovana Vujačić, Ksenija Đuranović, Marija Grudić i Marija Pešić, kao i diplomirane psihološkinje Nikolina Radović i Branka Čalasan, ukazale su na izuzetan značaj mentalnog zdravlja kod mladih i bile jedinstvene u ocjeni da se danas dosta govori o mladima, ali ne i sa mladima, te da su ovakve diskusije i te kako dobrodošle u pronalaženju odgovora na pitanja gdje su, šta rade i kakvog su mentalnog zdravlja mladi.

JUN

- U umjetničkoj galeriji „Velimir A. Leković“ otvorena je izložba slika sarajevske umjetnice **Alene Gojak** pod nazivom **„PRIČE“**

- Održana je prva po redu manifestacija **„PARK PJESNIKA”** iza Umjetničke galerije “Velimir A. Leković”

U organizaciji Međunarodnog udruženja književnih stvaralaca i umjetnika “Nekazano”, Turističke organizacije Bar i JP Kulturni centar Bar, svoju poeziju govorili su članovi Udruženja “Nekazano”, pjesnici i pjesnikinje iz Crne Gore, Srbije, ali i Rusije.

JUL

- U umjetničkoj galeriji “Velimir A. Leković” otvorena je prva samostalna izložba slika **“ANTIFRAKTAL”** akademskog slikara **Davidu Husića** iz Bara.

- U okviru programa **bARS Barskog ljetopisa** otvorena je izložba **“ČEDO i NJEGOVA ĐECA”** Čeda, Joka i Jelene Lekić.

Veliki broj Barana svih generacija bio je u prilici da se prisjeti nesvakidašnjih radova Čeda Lekića i da se upozna sa radovima njegove djece – Jelene i Joka.

Izložbu je otvorio selektor bARSA, Željko Milović.

- U Parku pjesnika /Umjetnička galerija “Velimir A. Leković”/ u organizaciji Međunarodnog udruženja književnih umjetnika i stvaralaca Nekazano i JU Kulturni centar Bar, održano je autorsko večer Dragice Šreder i promovisana antologija „Magija djetinjstva“, koju je priredila i prevela na njemački jezik.

AVGUST

- U okviru likovnog segmenta **XXXV Barskog ljetopisa**, svečano je otvorena deveta samostalna izložba slika **dr Miluna Lutovca „EX PONTO“**.

Postavka „Ex ponto“ predstavlja stilizovano iskustvo ličnog mikrokosmosa u nastojanju da mu se, u likovnoj interpretaciji doda filozofsko-poetska višeznačnost. Motiv koji nesmetano teče radovima Miluna Lutovca, posvećen je magijskom prostoru Mediterana i glasu koji dopire sa njegove obale, da bi se zatim, kao riba u mrežu, upleo u tajne razgovore sa dušom.

SEPTEMBAR

- Svečano je otvorena izložba slika **„PRIMORSKE STRUKTURE“** autora **Slobodana Boba Slovinića**, umjetnika koji se aktivno i posvećeno bavi likovnim stvaralaštvom od šezdesetih godina XX vijeka. Ostvario je značajnu karijeru u oblasti slikarstva, dizajna, grafike, enterijera, primijenjene umjetnosti i arhitekture.

Ciklus ‘Primorske strukture’ sastoji se od 70 radova malih formata, a posvećen je njegovom zavičaju, mitskom gradu Ostrva blaženih - Budvi i njenoj prirodi. Slike, grote, more, priobalje, plićaci i školji i njihove strukture su njegova inspiracija. On ih interpretira autentičnim ekspresivnim likovnim jezikom u tehnici masne krede, akvarela i crnog krejona na papiru.

- U galeriji “Velimir A. Leković” u okviru **V Međunarodnog festivala ljubavne poezije „Pjesnik – Svetionik“**, održana je promocija dvije knjige: **“RUŽIČASTO SUNCE”** bugarske autorke **Dimane Ivanove** i **“IZABRANE PJESME” Milice Honđo**, bosanske pjesnikinje.

- Priređeno je veče posvećeno Književnoj koloniji, koju organizuje pisac Đorđe Gregović iz Buljarice (Petrovac), a koja okuplja pisace iz regiona.

OKTOBAR

- Otvorena je **RETROSPEKTIVNA IZLOŽBA** povodom **40 godina stvaralaštva akademskog umjetnika Dragana Mijača Brileta**.

- U Umjetničkoj galeriji “Velimir A. Leković” odigran je književno-muzički performans **„U PARIZU“**, koji je, prema pričama klasika ruske književnosti Ivana Bunjina, režirao i izvodi glumac Rustem Galich iz Njujorka u pratnji kompozitora *Yurija Dolzjikovima* iz Toronta.

Scenska igra obuhvata tri priče iz zbirke „Tamne aleje“ ("U Parizu", "Muza" i "Sunčanica"), kao i pet pesama pjesnikinje Lilie Sklyar iz Toronta.

NOVEMBAR

- U Umjetničkoj galeriji „Velimir A. Leković“ otvorena je izložba slika **“BOKA”** akademskog umjetnika **Veljka Mihajlovića** iz Beograda.

- Povodom **Dana opštine Bar** svečano je otvorena izložba **„A–LETHEIA ILI NE-SKRIVENOST”** u djelu **Draga Dedića**.

- Međunarodno udruženje književnih stvaralaca i umjetnika „Nekazano“, u saradnji sa Umjetničkom galerijom „Velimir A. Leković“, organizovalo je promociju knjige **„TAMO NEGDJE IZA DUGE“** **Vinke Marstijepović Lerinc** i izložbu slika članova **Udruženja likovnih umjetničkih stvaralaca Crne Gore**.

DECEMBAR

- Otvorena je izložba slika **“PIKTORALNA LAPIDARNOST UMJETNIČKE GALERIJE “VELIMIR A. LEKOVIĆ”**. Na izložbi je poštovaocima likovne umjetnosti predstavljeno pedesetak odabranih umjetničkih djela iz galerijskog fundusa JU Kulturni centar Bar, koji svjedoči o hodu kroz vrijeme različitih poetika i tehničkih realizacija.

INVESTICIJE U RJ UMJETNIČKA GALERIJA “VELIMIR A. LEKOVIĆ”

- Kupljeno je i montirano ozvučenje s pratećom tehn.opremom (lap top, diktafoni itd) koje sasvim zadovoljava tehničke potrebe galerijske djelatnosti;
- Kupljen je usisivač za potrebe galerijskih prostora;
- Uloženo je farbanje i reparaciju izložbenih panoa;
- Sa firmom “Shifsystems” iz Novog Sada, postignut je dogovor o nabavci i ugradnji sistema za savremeno kačenje slika u izložbenom prostoru galerije;
- Ostale investicije u 2022. godini (Invenstitor: Opština Bar) bile su usmjerene na reparaciju fasade Galerije.

IZVJEŠTAJ O RADU ZAVIČAJNOG MUZEJA

Djelatnost Zavičajnog muzeja podrazumjeva istraživanje, proučavanje, obradu i dokumentaciju, prikupljanje, zaštitu i prezentaciju kulturnih dobara i kulturne baštine na području opštine Bar.

Zavičajni muzej u svom sastavu obuhvata: kulturno-istorijsku cjelinu **Stari grad Bar, Staru maslinu, zbirku NOB-a i revolucije u Domu revolucije i Dvorski kompleks kralja Nikole**. U vremenom zdanju nekadašnjeg Dvorca kralja Nikole dominantno su smještene zbirke Zavičajnog muzeja, u stalnoj postavci i deopima, u četiri odjeljenja - istorijskom, arheološkom, istorijsko - umjetničkom i etnološkim, kao i služba zaštite i konzervacije.

U protekloj 2022. godini, Zavičajni muzej je svoju programsku djelatnost realizovao afirmišući kulturno istorijske i umjetničke vrijednosti barske opštine i crnogorskog kulturnog prostora.

Muzejski materijal koji se čuva u muzeju svjedoči o istorijskom, arheološkom i kulturno-umjetničkom nasljeđu Bara, a razvrstan je u različite zbirke i kolekcije. **Zbirka muzejskih predmeta** predstavlja jednu cjelinu, manjeg ili većeg obima, srodnih po materijalu, obradi i namjeni. Muzejske zbirke su zastupljene u svim muzejskim odjeljenjima i svako odjeljenje broji veći broj zbirki čime se materijal klasifikuje i omogućava lakšu evidenciju i obradu.

Arheološko odjeljenje posjeduje materijal koji je decenijama sistematski prikupljan na svim lokalitetima barske opštine. Materijal je podijeljen u zbirke praistorije, antike i srednjeg vijeka.

Istorijsko odjeljenje čuva predmete vezane za kulturnu, vojnu i političku prošlost barske opštine. Ovaj materijal je podjeljen u nekoliko zbirki i kolekcija i to: starog oružja, odlikovanja, zastava, starih fotografija, knjiško - arhivskog materijala, broskog inventara i zbirka NOB - e i revolucije. U zbirci NOB-a čuvaju se tri legata: *Legat Vladimr Popović Španac, Legat Stana Tomašević i Legat Jovan Tomašević*. Legate čine predmeti iz ličnog, ratnog, poslovnog, diplomatskog i porodičnog života.

Odjeljenje istorije umjetnosti posjeduje materijal koji je razvrstan u nekoliko manjih zbirki slikarstva, crteža, grafika i skulptura, koje čine uglavnom djela zavičajnih stvaralaca, zatim manja zbirka ikona i zbirka primjenjene umjetnosti, čiji najveći dio predstavljaju autentični predmeti zanatsko umjetničke izrade koji su pripadali nekadašnjem dvorcu kralja Nikole.

Etnološko odjeljenje posjeduje nekoliko veoma značajnih zbirki: narodne nošnje, nakita, tkanine, posuđa, alata, narodne privrede, kulturnih i običajnih predmeta. Ovi predmeti svjedoče o bogatoj i raznovrsnoj materijalnoj i duhovnoj kulturi barskog kraja.

Bogat muzejski fond je razvrstan i prezentovan kroz stalnu muzejsku postavku. Konceptija stalne izložbene postavke zamišljena je tako da hronološki, po segmentima, prezentuje najznačajniji muzejski materijal sa područja opštine Bar, vezan za različite vremenske periode: praistoriju, antiku, srednji vijek, turski period, period nakon 1878. i prve decenije XX vijeka. Najznačajni predmeti iz ovih epoha čine arheološku i istorijsku postavku. Značajno mjesto zauzimaju etnografske postavke *Maslinarstvo u Baru* i *Narodna umjetnost barskog kraja* (koja obuhvata reprezentativne primjerke barskih narodnih nošnji, škrinje, tkani materijal...). Posebno mjesto zauzima postavka *Memorijal kralja Nikole* koja predstavlja djelimičnu rekonstrukciju enterijera nekadašnjeg dvorskog ambijenta. Materijal iz bogate **zbirke NOB-a i revolucije** predstavljen je u stalnoj muzejskoj postavci u zgradi Doma revolucije u okviru Spomen prostora.

U okviru Muzeja radi **konzervatorska služba** sa manjom muzejskom laboratorijom, koja se bavi preventivnom zaštitom muzejskog materijala i konzervatorskom obradom materijala koji ulazi u muzej. Takođe, u muzejskoj laboratoriji se obavljaju manji konzervatorski zahvati. Obrađuju se uglavnom pokretna kulturna dobra i muzejski materijal od metala i keramike.

Zavičajni muzej je tokom 2022. godine obavljao svoju djelatnost prema sledećim vrstama poslova:

ISTRAŽIVANJE I PROUČAVANJE KULTURNIH DOBARA I KULTURNE BAŠTINE OPŠTINE BAR

Istraživanje i proučavanje kulturnih dobara i kulturne baštine na području opštine Bar iznimno je značajno za njenu istoriju, kulturu i nauku. Ovo su istraživanja koja se kontinuirano sprovode u Zavičajnom muzeju, pa su tako i tokom 2022. godine obrađivani raznoliki artefakti, narativi i istorijski sadržaji, arheološka i druga srodna istraživanja.

Vršena su istraživanja i prikupljanja podataka o narodnim nošnjama prisutnim na prostoru barske opštine. Barska opština je okosnica multikulturalizma, multikonfesionalizma i multietičnosti Crne Gore, a narodne nošnje adekvatan reprezent tih vrijednosti. Zahvaljujući pregalaštvu i stručnosti prvog i dugogodišnjeg upravnika Zavičajnog muzeja, etnologa Dušana Marića, Zavičajni muzej posjeduje raznovrsnu i bogatu zbirku narodnih nošnji i/ili djelova istih, sa teritorije barske opštine, koje štiti i čuva u svojem fundusu i/ili prezentuje kroz stalnu i privremene postavke. Centar je tokom 2022. godine angažovao eksternog stručnjaka, etnološkinju iz Narodnog muzeja sa Cetinja, radi utvrđivanja stanja, stručne obrade i opisa etnološkog materijala, koji je pored ostalih predmeta, podrazumijevao narodne nošnje i svih djelova istih, precizna mjerenja svakog pojedinačnog dijela određene nošnje i njihovo fotografisanje i sl. Predmetni, vrlo zahtjevan posao je nakon više mjeseci finalizovan krajem izvještajnog perioda, odnosno, 2022.

Zavičajni muzej je u proteklom izvještajnom periodu, u okviru obilježavanja **Međunarodnog dana muzeja (18. maj)** u novootvorenom prostoru **Arhiepiskopske palate u Starom gradu Baru**, prezentovao primjerke svoje zbirke narodnih nošnji barskog kraja. Time je dat akcenat na ovo vrijedno i značajno etnografsko naslijeđe i istovremeno afirmisan novi izložbeni prostor u Starom gradu Baru, koji se, osim za prezentaciju stalne arheološke postavke, može koristiti i za određene tematske privremene/povremene postavke.

PRIKUPLJANJE I DOKUMENTACIJA KULTURNIH DOBARA

U okviru ove djelatnosti Zavičajni muzej je toku 2022. godine realizovao sledeće aktivnosti:

- **sređivanje muzejske dokumentacije**
- **izrada osnovnih listova za muzejske predmete**
- **upis u knjigu ulaska**
- **upis u knjigu inventara**
- **izrada fotodokumentacije muzejskog materijala**

- **obrada muzejskog materijala**

Urađena je redovna revizija materijala koji je iz NMCG - Dvora kralja Nikole sa Cetinja preuzet za potrebe stalne muzejske postavke u Zavičajnom muzeju. Ukupno je 44 eksponata koji su uredno popisani, pregledani i fotografisani.

Izvršen je detaljan popis predmeta iz arheološke zbirke koji su iz postavki i depoa Zavičajnog muzeja izmješteni/dislocirani u Stari Bar za potrebe postavljanja nove arheološke postavke u zgradi tzv. *Arhiepiskopske palate*. Postavka je **otvorena za javnost krajem aprila 2022. godine u sklopu manifestacije *Noć tvrđava***.

Takođe, stručna lica Zavičajnog Muzeja učestvovala su na raznim stručnim radionicama, obukama i predavanjima.

U protekloj godini Zavičajni muzej imao je ulaz novog muzejskog materijala-zubačke nošnje (poklon terzija Nevine i Vaida Turuskovića) i autorizovane mape umjetničkih grafika posvećenih kralju Nikoli, uvaženog crnogorskog likovnog umjetnika Dimitrija Popovića. Ovi predmeti obogatiće zbirke - etnografsku i kulturno-umjetničku Zavičajnog muzeja, čime Muzej sprovodi svoju osnovnu misiju - prikupljanje, čuvanje i prezentovanje muzejskog materijala.

ČUVANJE I ZAŠTITA KULTURNIH DOBARA

U cilju obezbjeđenja adekvatnih uslova i zaštite od vremenskih neprilika muzejske građe (muzejskog materijala I dokumentacije) u toku prošle godine/ izvještajnog perioda vršena je popravka/sanacija krovnog pokrivača i zamjena polomljenih i oštećenih eternit ploča na objektu nekadašnjeg dvorca kralja Nikole, u kojem je smještena većina zbirki Zavičajnog muzeja Bara.

Predmeti od ostalih materijala (koža, drvo, kost, keramika, porcelan...) su čišćeni neutralnim sredstvima.

Na većem dijelu predmeta iz zbirke NOB-a i revolucije, u dokumentaciji je obrađeno konzervatorsko stanje. Tokom protekle godine redovno je vršen pregled muzealija u depoima i izložbenim postavkama.

Izvršena je fumigacija centralnog depoa i biblioteke muzeja. Tekstilni predmeti koji se nalaze u centralnom depou pažljivo su pregledani.

Predmeti u stalnoj postavci *Memorijal kralja Nikole* se stalno kontrolišu zbog osjetljivosti materijala. Posebno se pažnja poklanja metalnim detaljima (intarzija), tekstilnim i kožnim detaljima na namještaju.

Redovno se kontrolišu uslovi u izložbenim prostorima i depoima (mjerenje temperature i vlažnosti vazduha).

Nakon izvršene sanacije i rekonstrukcije krovnog pokrivača na zgradi Dvorca i aneksa, preduzete su sve mjere kako bi se prostorije, prvenstveno, depoi i biblioteka

muzeja vratili u prvobitno stanje. Tokom jula mjeseca uređeni su centralni depo, stručna biblioteka kao i manji depo i hodnik u potkrovlju.

PREZENTACIJA KULTURNIH DOBARA

U izvještajnom periodu sprovedena je inovacija određenih, stalnih muzejskih postavki u Zavičajnom muzeju, u zdanju nekadašnjeg dvorca kralja Nikole i objektu Doma revolucije (postavka NOB-a i Revolucije).

U protekloj godini posjetiocima muzeja su bile dostupne sljedeće stalne izložbene postavke:

- **Kulturno - istorijski razvoj Bara od praistorije do XX vijeka**
- **Maslinarstvo u Barskom kraju**
- **Etnografsko nasljeđe Bara**
- **Razvoj Bara nakon 1878**
- **Memorijal kralja Nikole**
- **Postavka NOB-e i revolucije**

U periodu u kome je muzej bio zatvoren za javnost (od februara do juna 2022. zbog sanacije krovnog pokrivača na vremešnom objektu u kojem je smješten) zaposleni iz Zavičajnog muzeja radili su na inovacijama stalnih muzejskih postavki u prizemlju objekta (tzv. *soba maslina*, prostorija sa arheološkim, srednjevjekovnim materijalom itd.). Ovaj zahtjevan posao podrazumijevao je angažovanje svih zaposlenih, kako u stručnom tako i u tehničkom smislu. Na osnovu postojeće koncepcije (muzejske postavke su koncipirane tako da hronološki, po segmentima prate prošlost Bara) prateći sve zakonske i stručne odrednice, odrađeni su sledeći poslovi:

- priprema stručnih tekstova za informativne table u muzejskim postavkama,
- izrada legendi i afiša postavki, na crnogorskom i engleskom jeziku,
- priprema/inoviranje arheološke postavke,
- skidanje, pranje i čišćenje staza, draperija i zavjesa koje se nalaze u Dvorcu,
- dubinsko pranje/čišćenje popločanih podnih površina u prizemlju Dvorca,

- krećenje ulaznog hola, tzv. balske dvorane, hodnika (prizemlje objekta i zidova stepeništa koje vodi ka spratnim prostorijama), kao i djelimično krećenje pojedinih izložbenih prostorija,

- generalno čišćenje dvorskog enterijera i eksterijera,

- čišćenje i uređivanje dvorskog parka.

U Spomen prostoru Doma revolucije, u kontekstu obilježavanja **Dana opštine Bar, 24.novembra**, predstavljena je inovirana muzejska postavka posvećena NOB-u. Takođe, zamijenjene su dotrajale draperije savremenim foto-folijama, dodate nove vitrine, reklamni pano i otvoren je novi, adekvatniji ulaz u postavku.

Zavičajni muzej je u toku 2022. godine ugostio veliki broj različitih televizijskih i radijskih ekipa, kao i predstavnika turističkih agencija.

IZLOŽBENE AKTIVNOSTI

U protekloj godini Muzej je realizovao više tematskih izložbi u sklopu svojih tekućih izložbenih aktivnosti i bio je domaćin bogatog i raznovrsnog programa **35.Barskog ljetopisa**.

U okviru manifestacije **Noć muzeja**, Zavičajni muzej je priredio etnografsku izložbu pod nazivom „**Nošnje Crne Gore**“, koja je prezentovala tradicionalne nošnje (sa akcentom na područje barske regije). Izložba je bila otvorena povodom **Međunarodnog dana muzeja 18. maja 2022.** godine i izazvala veliku pažnju posjetilaca. Nošnje iz fundusa Zavičajnog muzeja Bar i kolekcije terzija i kolekcionara Nevine i Vaida Turuskovića bile su izložene u prostorijama **Arhiepiskopske palate** u Starom Baru, čime se ovo novootvoreno zdanje primarno za stalnu postavku arheološke zbirke pokazalo kao dostatno i za privremene/povremene tematske ekspozicije (što je tendencija savremenih praksi u muzejskom poslovanju).

Desetog juna, 2022. Nakon tromjesečnih radova na sanaciji krova, Muzej je otvoren za javnost. Tim povodom, priređen je kulturno-umjetnički program u organizaciji Zavičajnog muzeja i Matice crnogorske.

U junu mjesecu, u izložbenom prostoru Zavičajnog muzeja otvorena je izložba našeg sugrađanina, akademskog slikara **Gorana Četkovića**, pod nazivom “**Slijepi putnici**”.

U svečanoj sali - izložbenom prostoru Zavičajnog muzeja tokom ljetnjih mjeseci realizovan je bogat kulturno-umjetnički program **35.Barskog ljetopisa**, a u okviru njega i referentne izložbe, koje su podrazumijevale 4 ekspozicije, od jula do kraja avgusta: izložba **Mila Miliunovića**, u saradnji sa Narodnim muzejem Crne Gore sa Cetinja, povodom 125 godina od rođenja i 55 godina od smrti jednog od

najznajčajnijih, crnogorskih likovnih umjetnika 20 vijeka; izložba slika poznatog crnogorskog umjetnika **Milovana Mikija Radulovića**; kolektivna izložba radova “**Priče iz karantina**” mladih likovnih umjetnika i izložba crnogorske likovne umjetnice **Sonje Đuranović**, koja je realizovana u okviru autorskog art projekta **dr Anastazije Miranović**, *Mediteranske priče*, kojim je zatvoreno 35. izdanje Barskog ljetopisa (u Zavičajnom muzeju).

U toku septembra 2022. u izložbenom prostoru otvorena je izložba umjetničkih radova umjetnice **Marijete Sidovski**, iz Novog Sada, pod nazivom “**Za tebe ljubavi moja 2**”.

Izložba “**Simfonija prirode**” crnogorske umjetnice **Mirjane Marsenić Vujović** realizovana je u toku mjeseca oktobra.

Izložba grafika eminentnog crnogorskog likovnog umjetnika “**Svetac i kralj**”, **Dimitrija Popovića**, otvorena je u okviru **Dana Opštine Bar, 24. novembra**, koji je tom prilikom, **Zavičajnom muzeju poklonio autorizovanu mapu grafika posvećenih kralju Nikoli (10 potpisanih litografija)**.

Povodom **Dana Zavičajnog muzeja, 4 decembra**, muzej u svojoj stalnoj postavci -*Memorijalu kralja Nikole*, priređuje prvo, u nizu gostovanja djela savremene umjetnosti, čime barski muzej ide u korak aktuelnih muzejskih praksi i ekspozicija. Autorka datog koncepta je upravnica Zavičajnog muzeja, muzejska savjetnica, dr Anastazija Miranović. Tom prilikom, predstavljen je rad multimedijalne umjetnice, **Suzane Pajović -Živković**, pod nazivom „**Antifašizam nije modni detalj**“.

Kao što je pomenuto, u okviru **multimedijalnog kulturno-umjetničkog festivala - 35. Barskog ljetopisa**, u Zavičajnom muzeju bili su realizovani brojni, heterogeni kulturno-umjetnički programi - likovni, književni i muzički, u vremenskom intervalu jul/avgust 2022. godine.

INFORMATIVNA I VASPITNA DJELATNOST MUZEJA

Tokom 2022. godine djelatnost Muzeja bila je zastupljena u gotovo svim sredstvima javnog informisanja. Takođe, Muzej se oglašavao i svoju djelatnost prezentovao putem vlastitih društvenih mreža/platformi i Kulturnog centra Bar (instagram, FB, sajt i sl) u okviru kojeg posluje. Zavičajni muzej je nastavio saradnju sa više naučnih i kulturnih ustanova/institucija kao što su: *Narodni muzej Crne Gore, Ministarstvo kulture Crne Gore, Uprava za zaštitu kulturnih dobara Crne Gore, Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, Pomorski muzej Kotor, Muzeji i galerije Budva, Muzeji i galerije Podgorica, Muzeji i galerije Nikšić* itd.

U okviru vaspitno-obrazovne djelatnosti saradivali smo i pružali stručnu pomoć školama, učenicima, studentima, naučno-stručnim radnicima iz zemlje i inostranstva.

Tokom protekle godine imali smo više organizovanih školskih posjeta Zavičajnom muzeju, Starom Baru, Staroj maslini iz naše opštine i Crne Gore. Iste su posjetile i brojne tv ekipe i turističke agencije, u cilju vaspitne, turističke i informativne djelatnosti.

TEKUĆE AKTIVNOSTI I INFRASTRUKTURNI RADOVI

Tokom 2022. godine obavljani su i sljedeći poslovi:

U Zavičajnom muzeju, u oktobru 2022. održana je **Konferencija Nacionalnog komiteta ICOM-a CrneGore**. Na Konferenciji, koja je održana poslije dvogodišnje pauze (zbog pandemije i niza drugih okolnosti) su se okupili relevantni predstavnici crnogorske muzejske zajednice iz svih muzeja u Crnoj Gori.

Stručnjaci Muzeja su redovno pratili i obrađivali stručnu literaturu. Stručna biblioteka Muzeja u protekloj godini obogaćena je značajnim naslovima koje nam je prosljedila gradska biblioteka. Ove knjige su u znatnoj mjeri popunile fondove stručne muzejske biblioteke.

Muzej je pružao stručnu pomoć zainteresovanim istraživačima, naučnicima i stručnjacima.

U okviru Komisije koja je formirana sa ciljem regulisanja registratorskog materijala napravljena je preliminarna lista registratorskog materijala koji se nalazi i čuva u Muzeju.

Muzej je za posjetioce bio otvoren od 09h do 20h u zimskim mjesecima i od 09h do 23h tokom ljeta. Muzejska i administrativna služba je otvorena od 08h do 15h. Sa posjetiocima rade rukovoditeljka, muzejski tehničari, vodiči i kustosi Muzeja.

Prostorije Zavičajnog muzeja/dvorca kralja Nikole (svečana sala) su se koristile za održavanje različitih kulturno-umjetničkih programa (koncerti, književne večeri, izložbe i sl).

U proteklom, godišnjem izvještajnom periodu održane su određene javne nabavke i realizacije po istim, koje su se odnosile na Zavičajni muzej, odnosno, Stari Bar. U tom kontekstu, realizovani su tenderi/javne nabavke za izradu projektne dokumentacije i izvođenje radova na sanaciji **Sat kule** i **sjevernog zida objekta 144 u Starom Baru**, kao i realizacija sanacije krovne konstrukcije na objektu nekadašnjeg Dvorca kralja Nikole.

Na Staroj maslini vršene su redovne djelatnosti:

- krašćenje i prskanje
- košenje i održavanje zelenih površina
- iznošenje biljnog otpada
- održavanje rasvjete

Međunarodni festival *Susreti pod starom maslinom* tradicionalno se održava svake godine i obuhvata likovno i književno stvaralaštvo za djecu, uz proglašenje godišnjeg laureata Festivala. U toku izvještajnog perioda, održan je u maju mjesecu (**23.05 - 26.05**) i okupio je značajan dio mlađe populacije iz škola Bara, Crne Gore i regiona.

Tradicionalna berba Stare masline zvanično je započeta 15. oktobra i obilježena svečanim programom.

U izvještajnom periodu, **dvorski park je dobio status zaštićenog prirodnog dobra/spomenika propode**, čime je osnažen njegov, već postojeći, **status kulturnog dobra**, u okviru dvorskog kompleksa.

Manifestacija "**Noć tvrđava**" održana je 29. i 30. 04. sa odogovarajućim kulturno-umjetničkim programom. Tom prilikom promovisan je novi izložbeni prostor u renoviranoj i u te svrhe, adaptiranoj, **Arhiepiskopskoj palati**. U njoj je izložena stalna postavka arheološkog materijala iz Starog Bara i barske regije. Za te potrebe, znatan broj reprezentativnih arheoloških muzealija/eksponata izmješten je iz objekta Dvorca - Zavičajnog muzeja u Stari grad Bar - Arhiepiskopsu palatu.

Za **Noć muzeja 18. maja** je upriličena izložba „**Tradicionalne nošnje Crne Gore**“, koja je trajala do 1. juna.

U sklopu tradicionalne manifestacije **Art weekend**, na sceni u Starom gradu 23. juna, arheolog **Goran Pajović** imao je **prezentaciju filma o keramici Starog Bara**.

Na **Arhiepiskopskoj palati** i na **Carinarnici** završena sanacija prozora i otvora kroz koje su prodirale atmosferalije.

Iz grada je, u sklopu tekućeg održavanja, izbačena znatna količina šuta, jugozapadno od biletarnice.

Postavljen je jarbol na **Londži**, izlivanjem betonske kocke u koju je uronjen anker.

Uređen je trg kod crkve sv. Jovana podizanjem potpornog zida, kako bi se spriječilo dalje obrušavanje kamenih ploča nad ulicom.

Tokom maja rađeno je na čišćenju bedema od zelenila, od akvadukta do Sat kule (390m dužine).

Napravljena i ofarbana ograda kod **Sat kule**, sanirano oštećenje na topovskom otvoru kod Sat kule, i nastavljeni radovi na ogradi kod crkve Sv. Jovana.

Toaleti u scenskom prostoru su renovirani u januaru. Dobijeno je 5 modernih funkcionalnih kabina.

Košenje i uklanjanja bršljana sa objekata je izvršeno u skladu sa mogućnostima radne snage. Obnovljeno je osvjjetljenje citadele spolja i barutane iznutra.

Postavljene su i info table na ulazu u Stari grad (**kulturno dobro od nacionalnog značaja**), jedna, kojom će se omogućiti preuzimanje aplikacije (kod Biletarnice) i jedna na izlazu iz grada koja upućuje turiste na posjete Zavičajnom muzeju, u zdanju Dvorca kralja Nikole, u gradu, na obali.

Omogućen je besplatan internet za turiste (na ulazu kod biletarnice). Besplatan internet je i u Arhiepiskopskoj palati. Pored aplikacije **Bar Time line** koja se preuzima sa **Google Play-a**, pokrenut je **web sajt starigradbar.com**.

U Starom gradu Baru sve aktivnosti u aprilu bile su podređene osposobljavanju Arhiepiskopske palate za otvaranje stalne arheološke postavke (pokrivanje grobnice, kačenje tabli, kačenje arhitektonskih elemenata, čišćenje itd). Urađena je i šetna staza oko objekta sa drenažom. Započeto je sređivanje arheološkog i drugog muzejskog materijala iz priručnog depoa na spratu (objekat 180), u scenskom prostoru.

Na osnovu ranijeg dogovora sa TO Bar, u sklopu projekta **EMOUNDERGROUND**, kojem je JU KC Bar partner, u Stari grad je 19.08. stigao mobilijar: 12 stolica, 2 fotelje, 2 stola i 2 stalka za flajere. Iz muzejag rada Kotora dobijene su na poklon 4 vitrine. Arheološki Institut iz Beograda donirao 41 publikaciju Starom gradu, a Narodni muzej Cetinje 26.

Četiri vitrine, poklon Muzeja Perasta predate su Zavičajnom muzeju, za njegove postavke. Od Muzeja Perasta dobili smo i 4 zidne vitrine, kao i 19 drvenih stalaka-nosača kanapa.

Osvijetljena su 4 objekta: *Carinarnica, Venecijanska palata, Sat kula i Arhiepiskopska palata*.

STARA MASLINA

Najstarije drvo u zemlji, i u ovom dijelu Evrope, nezamjenljivi je dio vizuelnog, ali i duhovnog identiteta Bara. Prema istraživanju koje je radjeno 2015. godine, od strane strucnih lica Istanbulske univerziteta, utvrđena je tadasnja starost Stare masline od 2240 godine.

Od 2008. godine Opština Bar je povjerila JP Kulturnom centru Bar brigu o Staroj maslini na Mirovici. To za nas predstavlja veliku odgovornost pa smo nastaviti sa zaštitom prostora oko Stare masline, i radili na uređenju kompletnog prostora. U saradnji sa Društvom maslinara Bar angažovali smo stručna lica, radi primjene agrotehničkih mjera potrebnih za održavanje Stare masline, u cilju daljeg unaprijeđenja čitavog ovog prostora i bolje valorizacije ovog izuzetnog spomenika prirode.

I 2022. godine je održana Javna - kontrolisana berba plodova Stare masline, realizovana u organizaciji Društvo maslinara Bar i JU Kulturni centar Bar. Na berbi je prisustvovao veliki broj ljubitelja masline i maslinovog ulja, raznih generacija. Nakon toga je na istom mjestu, upriličena i degustacija dobijenog ulja.

Javna berba je imala edukativni karakter jer je i ovogodišnji rod Stare masline potvrdio- ako se poštuju sve agrotehničke mere, primenjuju na vreme, u odgovarajućem obimu, dobijaju se odlični rezultati.

CREATIVE HUB

Kreativni hab radi pod okriljem Kulturnog centra Bar. Smješten je u Palati 85 u Starom gradu Baru koja datira iz XV i XVI vijeka. Protokom vremena bila je prilično ruinirana. Svoju prvu rekonstrukciju i sanaciju doživjela je 1986. godine, a potom i 2019. godine kada je uređena za potrebe Kreativnog haba.

Kreativni hab zvanično je počeo sa radom 16. februara 2021. godine. Raspolaže sa 220m² multifunkcionalnog prostora koji je u službi razvoja kreativnih industrija. Prvi sprat je namijenjen primijenjenom vajarstvu, drugi je u funkciji umjetnika koji se bave grafičkim dizajnom i fotografijom, dok se na trećem spratu nalaze smještajni kapaciteti (dvije dvokrevetne i jedna jednokrevetna soba).

Kreativni hab fokusiran prije svega na potrebe lokalnih kreativnih zajednica i njihovo osnaživanje. Takođe za ovo kratko vrijeme uspostavili smo i saradnju sa nekim regionalnim zajednicama iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Albanije i Italije, a imamo namjeru da u narednom periodu proširimo saradnju i na širem međunarodnom planu.

REALIZOVANI PROJEKTI - 2022. godina

Početak aprila mjeseca ugostili smo predstavnike Filmskog centra Crne Gore kao i predstavnike filmskog svijeta iz regiona. U prostorijama Kreativnog haba organizovan je sastanak i prezentacija potencijala za snimanja u Crnoj Gori. To pitanje je od posebnog značaja za našu kinematografsku zajednicu, a ujedno proširuje naše mogućnosti i pokazuje multifunkcionalnost Haba.

Takodje, organizovane su i radionice u okviru aktivnosti promocije preduzetništva shodno Programu podrške razvoju preduzetništva u opštini Bar 2019-2022. Cilj radionica je bio sticanje zanatskih vještina nezaposlenih žena kroz interaktivan i praktičan pristup, na bazi kojih su dodatno osnažene za pokretanje preduzetničkog poslovanja. U periodu od 18.04. do 22.04. svakog dana održana je po jedna radionica.

Prva radionica je bila obuka za dekupaž tehniku, druga radionica podrazumijevala je izradu gastro suvenira, treća je bila posvećena filcanju vune i izradi predmeta od iste, četvrta tehnikama veza u svrhe izrade suvenira, i posljednja pletenju odjevnih predmeta. Sve radionice su održane uz tehničku i logističku podršku Kreativnog haba.

Radionice su bile namjenjene svima koji žele da se nauče osnovne tehnike i razviju svoju kreativnost. Polaznici su imali priliku da razviju svoju maštu, prošire vidike, nauče niz novih vještina i upoznaju osnove zanata.

Tokom 2022.godine tradicionalno je organizavana I Art Weekend manifestacija čiji je cilj promocija i razvoj domaće savremene umjetničke scene. Manifestacija koja okuplja talente našeg grada u jedinstvenom ambientu Starog grada, na otvorenoj sceni ispred Kreativnog haba. Ove godine program je bio posvećen muzičkom stvaralaštvu i ostvaren je u saradnji sa Školom za osnovno muzičko obrazovanje „Petar II Petrović Njegoš“, iz Bara.

Nadalje, svake subote u junu mjesecu nastupili su učenici svih razreda škole, a svaki vikend je bio u znaku drugog instrumenta.

Treći Art Weekend, jun 2022. godine

Učenici škole za osnovno muzičko obrazovanje „Petar II Petrović Njegoš“, kao i gostima iz muzičke škole iz Kolašina, izveli su kompozicije na gitari, klaviru, trubi, uz pratnju solo pjevača, orkestra i hora.

Čtrvrti Art Weekend, jun 2022. godine

Od 20. do 27. jula, održana je druga po redu likovna kolonija. To je manifestacija likovno - umjetničkog stvaralaštva slikara ili vajara iz zemlje i regiona, koji tokom šestodnevnog kolektivnog života i rada, inspirisani i podstaknuti ambijentom u kojem borave, realizuju i promovišu likovno stvaralaštvo.

Svoj talenat i ljubav prema radu i profesiji na drugoj likovnoj koloniji pokazali su umjetnici iz Bosne i Hercegovine.

U prostorijama Kreativnog haba održane su četiri radionice (25. novembra, 1. decembra, 8. decembra i 9. decembra) koje su dio projekta “EMOtional technologies

for the cultural heritage valorization within transnational UNDERGROUNDS”, Turističke organizacije Bar, gdje je JU Kulturni centar Bar pridruženi partner. Osnovni cilj ‘EMOUNDERGROUNDS-a’ je jačanje atraktivnosti, konkurentnosti uključenih prekograničnih teritorija kako bi se ojačao društveni, ekonomski razvoj i održiv inkluzivni rast cijele makro jadransko-jonske regije promocijom novog, transnacionalnog integrisanog kreativno-kulturnog turizma i proizvoda zasnovanog na naprednim emocionalnim tehnologijama i inovativnim marketinškim alatima.

Glavna tema radionica bila je diversifikacija ponude, kulturno nasljeđe, značajni elementi turističkog proizvoda, zašto turisti posjećuju Crnz Goru, šta to imamo da ponudimo. Zatim marketing strategija, prodaja, novi trendovi i nova tržišta, sajmovi.

Mjesec novembar je međunarodni mjesec borbe protiv bolesti zavisnosti. Sekretarijat za kulturu, sport i mlade Opštine Bar, u saradnji sa Omladinskim klubom Bar i Kulturnim centrom Bar - Kreativni hab, obilježili su mjesec novembar kroz niz aktivnosti za mlade.

Povodom toga u Kreativnom habu se održala književna i likovna prezentacija za mlade pod nazivom „Svijet kroz prizmu bolesti zavisnosti“. Imali smo izložbu pristiglih dječijih radova na zadatu temu i književnu promociju posvećenu čitanju odlomaka poznatih djela koja kao temu imaju između ostalog i bolesti zavisnosti, ali i prezentaciju autorskih djela mladih kao i skečeve koje su nam pripremili.

Namjera je da se podstaknu mladi i promovišu zdravi stilovi života kao i da se kroz kreativan rad motivišu jer zdravlje je najveća vrijednost svakog pojedinca. Zdrav način života nije nešto što nam je dato ili urođeno već mora da se strpljivo razvija tokom života.

Radionica „Razvoj ženskog preduzetništva u oblasti kreativnih industrija“ u organizaciji Ministarstva kulture i medija sa preko 20 studenata i studentkinja Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje i Fakultet vizuelnih umjetnosti održana je u Kreativnom habu.

Na radionici su predstavljeni osnovi kreativnih industrija, prikazani uspješni primjeri razvoja ženskog preduzetništva iz prakse, a dat je i osvrt na mogućnost udruživanja mladih ljudi sa ciljem realizacije preduzetničkih ideja iz oblasti kulture.

U Kreativnom habu u Starom gradu Baru održana je kreativna radionica "Magična kutija", posvećena pravljenju novogodišnjih ukrasa. „Magična kutija“ je bila dio programa „Novogodišnjih čarolija“ JU Kulturni centar Bar. Ciljevi radionice bili su usvajanje novog znanja i vještina, razvijanje kreativnosti i motorike kod djece, kao i priprema za novogodišnje praznike.

FESTIVALSKA AKTIVNOSTI

KULTURNE MANIFESTACIJE

Kulturno-umjetničke manifestacije i festivali su posebno atraktivan vid djelovanja u kulturi, jer sublimiraju sve kreativne potencijale i promovišu najkvalitetnije resurse u ovoj oblasti. Takvo je i višegodišnje festivalsko iskustvo Kulturnog centra Bar. Značaj festivala, kao kreativnog, kulturnog i društveno - ekonomskog događaja, je prvenstveno u tome što ima veliki uticaj na turizam, a potom i sam društveno - ekonomski značaj za svako turističko mjesto. Organizacijom festivala, pogotovo uspješnih festivala sa tradicijom, formira se pozitivan brend koji utiče na imidž grada, koji ga utemeljuje, njeguje i svesrdno pomaže, kao i države, koja se sa njima može ponositi. Barska opština je prepoznala nekoliko festivala koje zaista podržava, i kroz, prije svega, institucije kulture, privrede, obrazovne institucije, te sredstva javnog informisanja njeguje i stimuliše na najljepši način.

I 2022. godine Centar je uspio da organizuje i održi kontinuitet svojih festivala, među kojima se po kulturno-umjetničkom značaju, kako za naš grad tako i za državu Crnu Goru, posebno ističu multimedijalni festival „Barski ljetopis“ i Međunarodni festival dječijeg stvaralaštva i stvaralaštva za djecu „Susreti pod Starom Maslinom“.

BARSKI LJETOPIS 2022. GODINE

35. Barski ljetopis održao se kako je i najavljeno od 15. jula do 27. avgusta. Program je najavljen na pres konferenciji održanoj 07. jula u Dvorcu kralja Nikole, na kojoj su selektori predstavili cjelokupan program festivala.

Pres konferenciju u cjelosti prenijeli su i lokalni mediji – Feral, Barinfo, PortalBar, TV Jadran, Montenegrina i drugi. Zvaničan izvještaj sa pres konferencije prosljeđen je i objavljen svim štampanim i elektronskim medijima.

PROGRAMSKI SEGMENTI

Muzički program

Realizovano devet koncerata klasične i džez muzike i tzv. World music scene.

Red.br.	Naziv programa
1.	Svečano otvaranje - 15. 07. 2022. godine - Koncert Bilja Krstić & Bistrik orchestra
2.	Max Kochetov Quintet 20.07.2022.
3.	Variete trio Montenegro 24.07.2022.
4.	Amira Medunjanin – 28.07.2022.
5.	Aleksandra Vojvodić Jovović – 31.07.2022.
6.	Simo Šišević – večer klasične muzike 07.08.2022.
7.	Obradovic – Tixier Duo 10.08.2022.
8.	Miloš Karadaglić & Avi Avital – 16.08.2022.
9.	Collegium musicum – akademski hor 17.08.2022.

U okviru ovog segmenta ističemo i saradnju sa Međunarodnim festivalom KotorArt na realizaciji koncerata Miloša Karadaglića, akademskog hora Collegium musicum i Sima Šiševića koji je tom prilikom svirao na klaviru prestižnog Carl Bechstein brenda (klaviru koji se ne može pronaći niti u jednoj instituciji u Crnoj Gori).

Pozorišni program

Red.br.	Naziv programa
1.	„Neki to vole vruće“ Narodno pozorište Niš 17.07.2022.
2.	„Realisti“ Teatr Exit, Zagreb – 26.07.2022.
3.	Vitezovi “Lake male” - Pozorište „Deže Kostolanji“ Subotica/Kosztolányi Dezső Színház, Subotica 27.07.2022.
4.	“Bez portfelja” koprodukcija Barskog ljetopisa i Gradskog pozorišta Podgorica 03.08.2022. Premijera
5.	“Bez portfelja” koprodukcija Barskog ljetopisa i

	Gradskog pozorišta Podgorica 04.08.2022. repriza
6.	„U raljama života” – Beogradsko dramsko pozorište i Beo Art produkcija 19.08.2022.
7.	„Lutka sa kreveta broj 21” - SNP, Kulturni centar Pančeva, BEO ART i Saveza dramskih umetnika Vojvodine
8.	“Kad svijeće dogore” – Hrvatsko narodno kazalište Zagreb i teatar „Erato“ Zagreb

U ovom segmentu ističe se jedini crnogorski projekat, koprodukcijsko ostvarenje Barskog ljetopisa i Gradskog pozorišta Podgorica, predstava „Bez portfelja”. Predstava je imala premijerno i reprizno igranje u Podgorici 22.09. i 23.09.2022. godine u KIC „Budo Tomović”.

Likovni program

Red.br.	Naziv programa
1.	Izložba radova Mila Milunovića – 16.07.2022.
2.	Izložba radova Milovana Mikija Radulovića – 30.07.2022.
3.	<u>Milun Lutovac: „Ex Ponto”, izložba radova</u> – 12.08.2022.
4.	Kolektivna izložba radova: „Priče iz karantina” – 18.08.2022. godine
5.	Zatvaranje festivala: „Meditranske priče”, multimedijalni art projekat – 27.08.2022.

Posebno je značajna izložba radova Mila Milunovića u okviru koje su neki od njegovih radova po prvi put prikazani javnosti, a koja je ostvarena u saradnji sa Narodnim muzejom Crne Gore, JU Muzeji i galerije Podgorica i JU Muzeji i galerije Nikšić.

Osim toga, izložba crnogorskog slikara Milovana Mikija Radulovića kojom je obilježena pedesetogodišnjica njegovog stvaralašta, te izložba dr Miluna Lutovca i

kolektivna postavka „Priče iz karantina“ šest savremenih crnogorskih autora protekle su vrlo zapaženo.

Filmski program

Red.br.	Naziv programa
1.	„Le otto montagne” (The Eight Mountains) – 08.08.2022.
2.	„Avec amour et acharnement” (Fire) – 09.08.2022.
3.	„SESTRE” – crnogorska premijera filma – koprodukcija Sjeverne Makedonije, Crne Gore i Kosova - 11.08.2022.
4.	FDU Cetinje – studentski filmovi – 14.08.2022.

Ovogodišnji filmski program realizovan je u saradnji sa Filmskim centrom Crne Gore sa kojim je potpisan Ugovor o poslovno tehničkoj saradnji.

Program je predstavio regionalne premijere filmova „Osam planina“, dobitnika nagrade za najbolji film po izboru žirija ovogodišnjeg kanskog festivala, premijerno je u regionu prikazan upravo na Barskom ljetopisu. Pored njega, publika je ispratila i projekciju filma „Mač sa dvije oštrice“ koji je premijeru imao ove godine na 72. Berlinskom međunarodnom filmskom festivalu, u okviru glavnog takmičarskog programa, gdje je i nagrađen Srebrnim medvjedom za najbolju režiju.

Crnogorska premijera filma „Sestre“ rediteljke Dine Dume, koprodukcije Sjeverne Makedonije, Crne Gore i Kosova upriličena je 11. avgusta na Ljetnjoj pozornici Doma kulture. Riječ je o filmu koji je dobio nagradu na festivalu u Karlovim Varima i koji je obezbijedio distribuciju na Netflix-u.

Književni program

Red.br.	Naziv programa
1.	Milica Špadijer: „Novo groblje“, zbirka poezije – 18.07.2022.
2.	Milica Vučković: „Smrtni ishod atletskih povreda“, roman – 19.07.2022.
3.	Ilija Đurović: „Sampas“, roman – 21.07.2022.
4.	Feda Štukan: „Blank“, roman – 02.08.2022.

5.	Damir Karakaš: „Okretište”, roman – 12.08.2022.*
6.	Andrej Nikolaidis: „Anomalija”, roman-23.08.2022.

Realizovano je šest književnih promocija na platou ispred Dvorca kralja Nikole. Sve književne večeri, shodno očekivanjima, bile su posjećene (100-150 posjetilaca). Na svim promocijama bili su prisutni autori.

bARS program

Ove godine program bARS-a je umnogome proširen. Podrazumijevao je likovni, muzički i književni program.

Red.br.	Naziv programa
1.	“Čedo i njegova đeca“ – dvije generacije Lekića u ateljeu – 19.07.2022.
2.	Radomir Petrić i Sabrija Vulić: „Pola vijeka stvaralaštva Muharema Muratovića”, monografija – 22.07.2022.
3.	Predrag Milović: „Košarkaške i druge priče”, kratke priče
4.	Željko Milović i Anto Baković: „Bar. Događaji.”, izložba fotografija – 01.08.2022. Mirsad Kurgaš: „Česme (hajrati i zadužbine u barskom kraju)” – 01.08.2022.
5.	dr Zoran Živković: „Sa okusom soli”, eseji – 05.08.2022.
6.	Jovan Jerkov: „Biophotonic”, performans – instalacija 20.08.2022. Labud Lončar: „Sidronoći”, poezija 20.08.2022.
7.	Crnogorska bajka, multimedijalni koncert PREMIJERA – Autor muzike i pripovjetke: Veljko Ivanović Izvođač: Ana Vukazić, klavir 22.08.2022.

8.	Slobodan Vučković: „Hram zlatnog lotosa, 40 godina kasnije“, multimedijalno veče 24.08.2022.
----	--

Posebnu pažnju su privukli izložbe „Čedo i njegova đeca- dvije generacije Lekića u ateljeu“ i „Bar. Događaji.“ koja je bila u postavci tokom čitavog trajanja Festivala na šetalištu kralja Nikole. Osim toga, književne promocije Zorana Živkovića, Mirsada Kurgaša, Predraga Milovića i Labuda Lončara ispraćene su od strane festivalske publike.

Ove godine u cilju što bolje promocije i kreiranja programa festivala, hospitality je ugostio eminentne goste: Mihaila Nestorovića, glumac, producent, selektor i direktor Pozorišta mladih Novi Sad i Snežana Udički, direktorica Narodnog pozorišta „Sterija“ Vršac.

MARKETING I PROMOCIJA

Promotivne aktivnosti realizovane su kroz brojna gostovanja na crnogorskim televizijama (RTCG, Vijesti, Prva, TV 7), intervju i izvještaje sa događaja kako u TV tako i u digitalnim medijima i dnevnim novinama.

Interakcija sa publikom ostvarena je i na društvenim mrežama na kojima su pristizale brojne pohvale na račun kvaliteta ovogodišnjih programa i uspješne organizacije.

XXXV FESTIVAL“ SUSRETI POD STAROM MASLINOM „2022

23. maj - 26. maj 2022. godine

“Susreti pod Starim maslinom” su jedini festival u Crnoj Gori koji je posvećen dječijem literarnom i likovnom stvaralaštvu na temu Stare masline i njenog simboličkog značenja. Učesnici Festivala su djeca osnovnoškolskog uzrasta sa područja bivših jugoslovenskih republika, ali i najpoznatiji književnici za djecu iz regiona. Festival je nagradnog karaktera, a nagrade su namijenjene kako djeci-stvaraocima, tako i književnicima (nagrada književniku za ukupno stvaralaštvo - “Stara maslina”). Pored toga sadržaji festivala (književne večeri za najmlađe, promocije proznog i potskog stvaralaštva književnika za djecu, dječije likovne izložbe, koncerti umjetničke muzike...) pod kontinuiranom su medijskom pažnjom kroz svakodnevno izvještavanje u domaćim i regionalnim štampanim i elektronskim medijima i specijalne festivalske hronike.

XXXV Festival „*Susreti pod Starom maslinom*“ imao je trodnevni karakter:

24. maj

- **12h, TRADICIONALNO OTVARANJE FESTIVALA** na otvorenoj sceni kod Stare masline na Mirovici. Posebno osmišljen kulturno-umjetnički program koji uključuje i dodjelu nagrada najboljima za literarno stvaralaštvo. Pjesnici, gosti Festivala, smjenjivali su se u recitovanju stihova, uz osmišljenu animaciju prisutnih mališana.
- **U 13.30h**, okupljanje gostiju i djece kod „Pjesničkog kamena“ i sađenje mladice masline.
- **U 18.30h**, Galerija „Velimir A. Leković“, svečano je otvorena izložba najboljih dječijih likovnih radova i dodijeljene su nagrade najboljima.
- **U 20h**, (pjesnički plato-park iza Galerije) „**Pjesničko veče**“

25. maj

- **od 09-12h pjesnički karavan je tradicionalno u posjeti osnovnim školama opštine Bar**
- **19h koncert Rock grupa „Akademia“ djeci Bara**
- **U 20h, posebno koncipiran PROGRAM SVEČANOG ZATVARNJA FESTIVALA -Veče laureata**

26. maj

- **U 11h, pozorišna predstava za djecu „Vrijeme je za magiju“ – Gradsko pozorište – Podgorica (Davor Dragović)**
Poznati glumac Gradskog pozorišta i jedini naš reditelj lutkarstva, Davor Dragojević izveo je predstavu „Vrijeme je za magiju“, svojevrsni mono-spektakl tokom koje se, u kontaktu sa publikom, stvara magija.

- **U 17h OPŠTINSKO TAKMIČENJE RECITATORA** -očuvanje tradicije Smotre recitatora, duge 46 godina. Pružanje prilike djeci da rano zakorače u čaroban svijet poezije kao i podsticanje učenja pjesama napamet nosi sa sobom brojne prednosti. U cilju podrške barskim osnovcima i srednjoškolcima koji gaje ljubav prema poeziji i recitovanju, omogućili smo da svoj talenat pokažu na ovom takmičenju.

MANIFESTACIJA „U IME CRVENE KOŠULJE“

Manifestacija „U ime crvene košulje“, koju Kulturni centar organizuje 6. jula, zajedno sa Udruženjem boraca NOR-a i antifašista, predstavlja poseban događaj za sve Barane i njihove goste. Ova manifestacija je tužna i uzvišena priča o žrtvovanju jedne mladosti na oltar slobode i pravde, o mladićima i djevojkama sve tri vjere koji su zajedno, zbog svojih crvenih snova i crvenih košulja, otišli u legendu, kao zalag slobodi i miru.

MANIFESTACIJA “NOVOGODIŠNJE ČAROLIJE”

24 - 30.12.2022. godine

JU Kulturni centar Bar je i ove godine, po treći put, organizovao manifestaciju „Novogodišnje čarolije“. Program je osmišljen da se djeci i omladini uljepšaju predpraznični dani i učine praznici veselijim tako što smo organizovali: edukativne radionice, čitanje narodnih bajki, pozorišne predstave, koncerte, angažovali Djeda Mraza, animatore, i druge koji su dočarali novogodišnju atmosferu.

Želja nam je bila da se napravi retrospektiva 2022. godine, kao i da se najavi realizacija novih programa u 2023. godini.

- **DJEČIJI FILM ”MEDA SA SJEVERA”**
- **KREATIVNA RADIONICA “Magična kutija”**

- **DJEČIJI FILM "MEDA SA SJEVERA"**
- **POZORIŠNA PREDSTAVA ZA DJECU I MLADE**
- **"Male tajne porodice Mraz" produkcija DES Arlekin, u organizaciji Sekretarijata za kulturu, sport i mlade Opštine Bar**
- **KONCERT "NOVOGODIŠNJE ČAROLIJE"**
- **Udruženi dječiji hor "Antivari Musica" i Muzička škola "Petar II Petrović Njegoš - dirigent Miro Kruščić**
- **EDUKATIVNA LIKOVNA RADIONICA "MOJA NOVOGODIŠNJA PORUKA SVIJETU"**
Radionicu vode Milena Vukoslavović i Jovana Ivanović
- **IZLOŽBA SLIKA OŠ „MEKSIKO“**
- **EDUKATIVNA RADIONICA "MOJA NOVOGODIŠNJA PORUKA SVIJETU"**
Radionicu vode Milena Vukoslavović i Jovana Ivanović
- **KONCERT NVO „HABANERA“**
- **POZORIŠNA PREDSTAVA ZA DJECU I MLADE / MINI MJUZIKL „BAŠ ČAROBNA FRULA“**
- **Produkcija MONICART NEW- Novi Sad**
- **KONCERT**
"Ekumenski dječiji hor Konkatedrale Svetog Petra " pod dirigentskom palicom Varvare Lojko
- **POZORIŠNA PREDSTAVA ZA DJECU I MLADE „ LAŽNI DJEDA MRAZ“**
- **DES "SCENA" Bar**
glumica i pedagoškinja Vesna Vujošević Labovi
- **KULTURNO-UMJETNIČKI PROGRAM OŠ „ Blažo J Orlandić“**

U pripremi i realizaciji manifestacije “Novogodišnja čarolija” ostvarili smo odlične kontakte sa barskim predškolskim ustanovama i osnovnim školama. Hol barskog Doma kulture posljednjih decembarskih dana bio je ispunjen veselim dječijim žamorom, sve programe u Domu kulture karakterisala je izuzetna posjećenost i prava novogodišnja atmosfera u kojoj su podjednako uživali i djeca i roditelji.

Pohvala Festivalu stizala je sa svih strana, jer smo kao krovna barska institucija kulture za kratko vrijeme uspjeli da “regrutujemo” novu, mladu publiku. Željeli smo da spojimo energiju, kreativnost i resurse više institucija, ustanova, organizacija i udruženja kako bismo najmlađim Baranima učinili što ljepšim predpraznične dane.

* *

*

Na osnovu iznijetih podataka, evidentno je da je Kulturni centar Bar i u 2022. godini ostvarivao kontinuirano svoju djelatnost i realizovao veoma značajan broj programa, koji ga svrstavaju među najaktuelnije institucije kulture u Crnoj Gori. Svojim aktivnostima doprinio je zadovoljavanju kulturnih potreba građana Bara na principima umjetničke i stvaralačke slobode i poštovanja prava na kulturnu različitost.

Programski sadržaji bili su koncipirani tako da odgovaraju zahtjevima i potrebama svih građana opštine Bar i njegovim gostima.

Pored prezentacije i promocije aktuelne barske, crnogorske i regionalne umjetničke scene, programskim sadržajima u kontinuitetu je ostvarivana funkcija očuvanja, zaštite i valorizacije bogatog kulturnog nasljeđa opštine Bar.

Obezbjeđivani su uslovi za unapređenja djelatnosti kulture kroz inoviranje programskog koncepta, obnovu muzejskih i bibliotečkih fondova.

Ostvaren je veći stepen vizibilnosti kulturnih dešavanja u Baru ažurnim elektronskim prezentacijama i saradnjom sa medijskim kućama.

Tokom godine ostvarivana je dobra saradnja sa srodnim institucijama kulture, obrazovnim ustanovama, ali i sa nevladinim sektorom, amaterskim udruženjima, neformalnim umjetničkim grupama.

Na osnovu svega navedenog, može se zaključiti da je Kulturni centar Bar i u 2022. godini realizovao Plan i obezbijedio neophodne uslove za ostvarivanje i razvoj svih oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, kao i logističku, prostornu i scensko-tehničku podršku za potrebe raznovrsnih kulturnih aktivnosti.

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ
ZA 2022. GODINU**

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ
ZA PERIOD OD 01.01. DO 31.12.2022. GOD.**

	Realizovano 31.12.2021.	Realizovano 01.01.-31.12.22	Inde x 22./21.	Plan za 2022.	Ind ex 22./22.
UKUPAN PRIHOD	1,384,118.34	1,588,738.96	1.15	1,308,208	1.21
UKUPAN RASHOD	1,255,185.51	1,520,124.76	1.21	1,308,208	1.16
DOBITAK	128,932.83	68,614.20			

PRIHODI

Opis	Realizovano o 31.12.2021.	Realizovano 01.01.-31.12.22	Inde x 4/3	Plan za 2022.	Ind ex 4/6
2	3	4	5	6	7
SOPSTVENI PRIHOD	333,864.38	654,568.96	1.96	382,208	1.71
Prihod od ulaznica za pozorišne predstave	5,850.55	20,973.35	3.58	12,000	1.75
Prihod od ulaznica za filmske predstave	5,607.48	39,860.28	7.11	15,000	2.66
Prihod Zavičajni muzej	4,350.47	11,524.90	2.65	5,540	2.08
Prihod Stari grad	119,700.15	236,496.42	1.98	152,441	1.55
Prihod Stara maslina	14,017.72	24,387.11	1.74	22,810	1.07
Prihod od parking prostora	27,388.02	34,903.99	1.27	33,000	1.06
Prihod od kamata	10.37	-	-	415	-
Zakup poslovnih prostorija	96,940.78	96,377.93	0.99	95,922	1.00
Prihod od jednodnevnih zakupa sale	-	86.78	-	180	0.48
Prihod od članarine Biblioteka	3,282.50	2,847.50	0.87	3,300	0.86
Prihod od izdavačke djelatnosti	49.00	-	-	-	-
Prihod i obaveze prefakturisane zakupcima	32,041.81	57,525.47	1.80	32,400	1.78
Ostali prihodi	3,441.82	2,859.66	0.83	-	-

Prihod od refundacije lica sa invaliditetom	11,436.16	7,046.41	0.62	9,200	0.77
Prihod od ukidanja rezervisanja projekata	8,675.17	119,620.16	13.79	-	-
Prihod od otpisa obaveza	1,072.38	59.00	0.06	-	-
OPŠTINA BAR	909,273.00	930,000.00	1.02	845,000	1.10
Redovna djelatnost	560,000.00	560,000.00	1.00	560,000	1.00
Transfer za projekte dobijeni od Ministarstava	274,273.00	157,500.00	0.57	50,000	3.15
Festival "Barski ljetopis"	75,000.00	180,000.00	2.40	200,000	0.90
Transfer za Barski ljetopis koje finansira Država	-	30,000.00	-	-	-
Transfer za Susrete pod Starom maslinom	-	2,500.00	-	-	-
TV Festival	-	-	-	35,000	-
SPONZORSTVO/SUFINANSIRANJE	140,980.96	4,170.00	0.03	81,000	0.05
Projekti Ministarstvo kulture	5,000.00	-	-	16,000	-
Ministarstvo kulture za Hab u Staromgradu	-	-	-	25,000	-
Ministarstvo kulture "Barski ljetopis"	3,200.00	-	-	30,000	-
TO Bar za Barski ljetopis	4,500.00	-	-	5,000	-
Ostala sponzorstva	300.00	4,170.00	13.90	5,000	0.83
Prihod IPA projekt	127,980.96	-	-	-	-
UKUPNO:	1,384,118.34	1,588,738.96	1.15	1,308,208	1.21

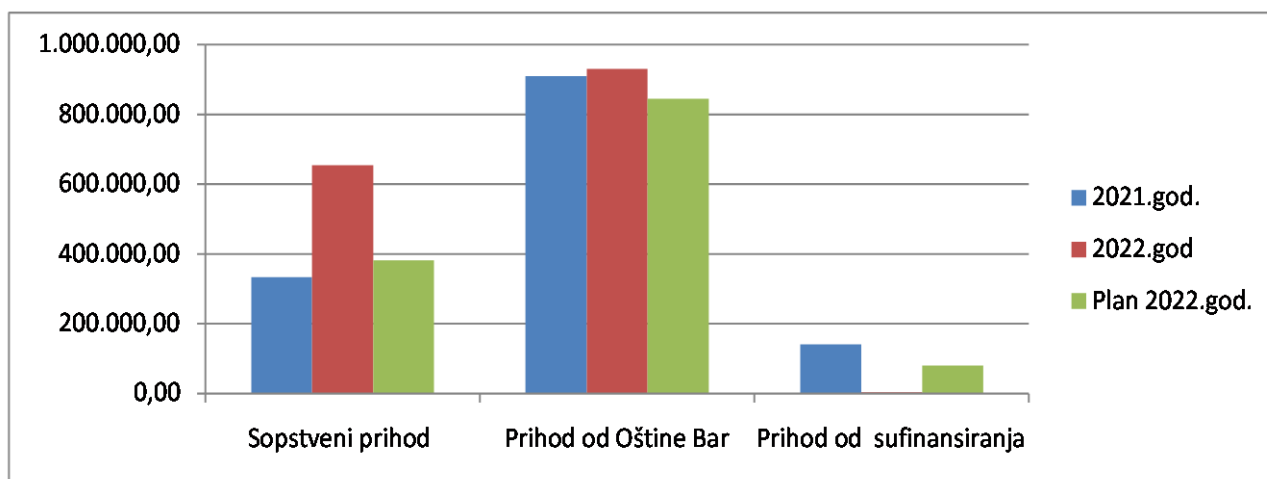
U periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine ukupni prihodi su ostvareni u iznosu od €1.588.738,96. Povećanje od 15% bilježimo u odnosu na prethodnu godinu, dok kod uporedbe ostvarenog prihoda i plana za 2022. godinu plan je povećan za 21%.

Tabelarni prikaz realizovanih prihoda u 2021. god. sa ostvarenim 2022. god. kao i upoređenje sa planom za 2022. god.

Strukturu ostvarenog poslovnog prihoda čine: sopstveni prihod koji iznosi €654.568,96 prihod od Opštine Bar iznosi €930.000,00 i prihod ostvaren putem sufinansiranja €4.170,00

Tabelarni prikaz prihoda po strukturi: upoređenje prihoda za 2021. god. sa ostvarenim 2022. god.

kao i upoređenje sa planom za 2022. god.

I

❖ **Sopstveni prihodi** Učešće sopstvenih prihoda u ukupnim prihodima iznose 41,20%. Sopstveni prihodi u ukupnom iznosu €654.568,96 povećani su 96,06% u odnosu na iste iz 2021. god, takođe su povećani za 71,26% u relaciji ostvarenih prihoda i plana za 2022. god.

Strukturu ovih prihoda u najvećem dijelu čine:

- Zakup poslovnih prostorija €96.377,93 sa udjelom od 29,04% ;
- Prihodi ostvareni na prodajnim mjestima: Stari grad, Stara maslina, Zavičajni muzej i Parking u ukupnom iznosu €307.312,42 sa učešćem 92,05%;

- Ostali prihodi u iznosu €250.878,61 sa udjelom 38,33% odnosi se na obaveze prefakturisane zakupcima za utrošenu elektroenergiju i vodu, prihod od filma i pozorišta, refundaciju lica sa invaliditetom i ostali prihodi.

Prihodi ostvareni u ovoj kategoriji se priznaju i vrednuju u skladu sa MRS 18 i drugim relevantnim MSFI.

II

- ❖ **Prihod od Opštine** iznosi €930.000,00 i čine 58,54% ukupnih prihoda za 2022. godinu. Prihodi po osnovu potraživanja od državnih organa i organizacija je vrednovan u skladu sa MRS 20, MRS 18 i drugim relevantnim MSFI.

III

- ❖ **Prihod od sponzorstva/sufinansiranja** iznosi €4,170,00 i čine 0,26% ukupnih prihoda i odnosi se na stavku ostala sponzorstva. Sufinansiranje Ministarstva nije iskazano u ovom djelu zbog promjene u metodologiji uplaćivanja, naime svi projekti koje finansira Država iskazani su kao tranferi preko Opštine Bar i ulaze u ukupan prihod od Opštine Bar za 2022.godinu u iznosu €930.000,00. Ovi prihodi se vrednuju i priznaju u skladu sa MRS 20, MRS 18 i drugim relevantnim MSFI, koji se odnose na potraživanja od državnih organa i organizacija.

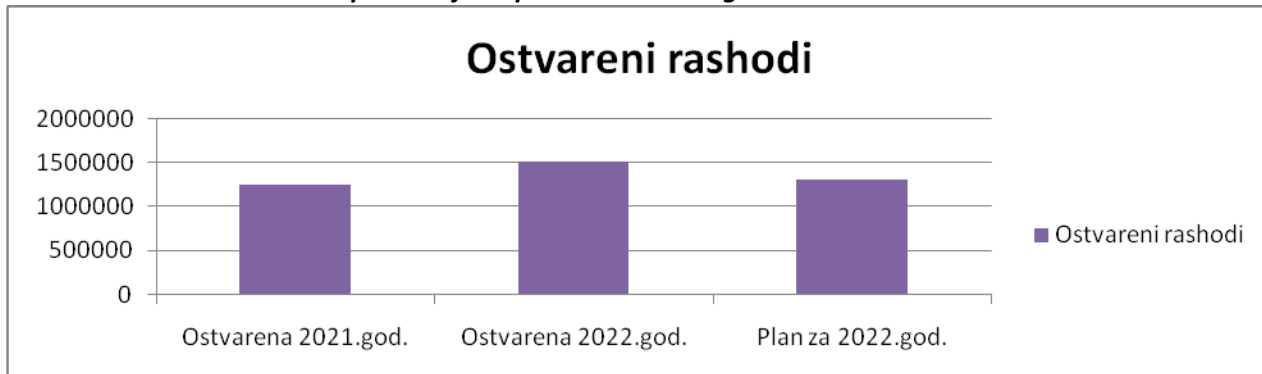
RASHODI						
Opis	Realizovano do 31.12.2021.	Realizovano 01.01-31.12.22	Index 4/3	Plan za 2022.	Index 4/6	
2	3	4	5	6	7	
ZARADE ZAPOSLENIH	523,338.25	555,380.76	1.06	639,188	0.87	
Zarade zap redovan rad - bruto	469,813.98	504,217.42	1.07	564,165	0.89	
Doprinosi na teret poslodavca	48,358.27	35,314.34	0.73	69,857	0.51	
Ostali lični rashodi - UO	5,166.00	15,849.00	3.07	5,166	3.07	
OSTALA PRIMANJA I NADOKNADE ZAPOSLENIH	95,744.04	141,858.23	1.48	74,914	1.89	
Ostala lična primanja	12,285.16	17,505.25	1.42	5,714	3.06	
Otpremnina za odazak u penziju	5,040.00	-	-	-	-	
Ugovori o djelu i autorski honorari bruto iznos	13,415.27	41,485.72	3.09	9,450	4.39	
Angažovani zaposleni preko agencije za zapošljavanje	64,655.21	81,988.99	1.27	59,300	1.38	
Naknade za službena putovanja	348.40	878.27	2.52	450	1.95	
RASHODI ZA MATERIJAL, USLUGE I FESTIVALSKA AKTIVNOSTI	597,677.34	772,209.33	1.29	545,406	1.42	
Kancelarijski materijal	1,313.06	2,901.96	2.21	3,690	0.79	

Potrošni materijal	12,021.77	23,339.70	1.94	7,110	3.28
Trošak nabavne vrijednosti prodane robe	3,641.07	2,332.83	0.64	5,810	0.40
Gorivo	2,453.87	3,048.01	1.24	2,500	1.22
Ložulje	2,313.01	12,717.90	5.50	900	14.13
Električna energija	53,670.88	67,327.82	1.25	45,900	1.47
Voda	8,984.86	17,051.26	1.90	12,900	1.32
Troškovi transportnih usluga	619.09	1,702.30	2.75	720	2.36
Registracija vozila	994.95	714.22	0.72	600	1.19
Troškovi seminara i stručne literature	615.00	1,045.55	1.70	1,350	0.77
Troškovi fiksne i mobilne telefonije	2,788.55	3,032.24	1.09	2,880	1.05
Trošak poštarine	160.80	151.01	0.94	1,324	0.11
Trošak osiguranja zaposlenih	2,943.60	2,917.60	0.99	3,510	0.83
Trošak osiguranja imovine	-	-	-	3,300	-
Komunalne usluge-odvod smeća	5,464.58	6,382.96	1.17	6,000	1.06
Troškovi održavanja stalnih sredstava	15,558.00	38,864.35	2.50	22,239	1.75
Bankarske usluge	2,423.18	4,460.36	1.84	2,250	1.98
Troškovi članarine poslovnih udruženja	261.17	1,040.00	3.98	80	13.00
Štampanje promotivnog materijala	1,956.02	3,379.56	1.73	3,960	0.85
Porezi koji terete troškove	1,558.75	-	-	500	-
Troškovi oglasa i reklame	330.00	1,982.92	6.01	630	3.15
Adm. takse, sudski troškovi	32.00	634.00	19.81	860	0.74
Kamate dobavljača	15.07	-	-	-	-
Reprezentacija	8,191.88	9,142.81	1.12	5,400	1.69
Ostali troškovi poslovanja	7,681.32	11,758.88	1.53	12,966	0.91
Rezervisanje troškova za sudske sporove	78,520.04	51,791.81	0.66	-	-
Razgraničeni trošak po projektima	87,797.00	130,000.00	1.48	-	-
Trošak iz prethodnog izvještajnog perioda	878.98	1,926.64	2.19	-	-
Trošak rashoda materijala i robe	694.27	1,313.87	1.89	-	-
Rashodi usklađivanja finansijskog plasmana	28,277.25	-	-	-	-
Izdavačka djelatnost	-	-	-	400	-
Otpis kratkoročnih potraživanja	98.01	191.54	1.95	-	-

Trošak po projektima	191,096.21	103,725.73	0.54	67,000	1.55
Programske i Festivalne aktivnosti –Direktni troškovi	10,564.00	75,315.40	7.13	55,627	1.35
Festival "Barski ljetopis" Direktni troškovi	63,759.10	192,016.10	3.01	240,000	0.80
Međunarodni TV festival	-	-	-	35,000	-
AMORTIZACIJA GRAĐEVINSKIH OBJEKATA I OPREME	38,425.88	50,676.44	1.32	38,200	1.33
Amortizacija građevinskih objekata i opreme	38,425.88	50,676.44	1.32	38,200	1.33
UKUPNO RASHODI (A+B+C+D):	1,255,185.51	1,520,124.76	1.21	1,297,708	1.17
OPREMA	119,374.67	33,135.15	0.28	10,500	3.16
Oprema	119,374.67	33,135.15	0.28	10,500	3.16
UKUPNO RASHODI (A+B+C+D+E):	1,374,560.18	1,553,259.91	1.13	1,308,208	1.19

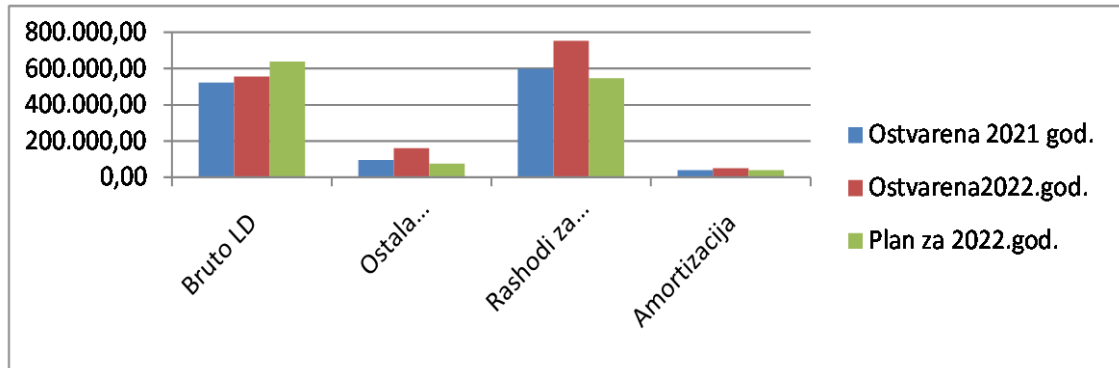
Ukupni rashodi za period 01.01-31.12.2022. godine ostvareni su u iznosu od **€1.520.124,76** što je veće za 21% u odnosu na realizovani period za 2021. god, takođe su povećani za 17% u odnosu na plan za 2022. godinu.

Tabelarni prikaz realizovanih rashoda u 2021. god. sa ostvarenim za period 2022.god. i upoređenje sa planom za 2022. god.

Strukturu ostvarenog poslovnog rashoda čine: zarada zaposlenih koja iznosi €555.380,76, ostali rashodi i nadoknade zaposlenih iznose €141.858,23, rashodi za materijal, usluge i festivalne aktivnosti €772.209,33 i amortizacija €50.676,44.

Tabelarni prikaz ukupnih rashoda upoređen sa 2021. god, 2022 god. i planom za 2022. god.

- ❖ **Zarada zaposlenih** iznosi €555.380,76 i ova grupa troškova čine 36,54% ukupnih rashoda.
- ❖ **Ostali lični rashodi** iznose €141.858,23 i čine 9,33% ukupnih rashoda. U odnosu na iste iz 2021. god. povećani su za 48% takođe i u odnosu na plan povećani su za 89%.
- ❖ **Rashodi za materijal, usluge i festivalske aktivnosti** iznose €772.209,33 i čine 50,80% ukupnih rashoda. Glavni nosioci ove grupe troškova su:
 - Trošak po projektima u iznosu €103.725,73 i čine 13,43% ovog rashoda, odnosi se na realizaciju renoviranja Dvorca kralja Nikole, Stari grad i ostali projekti.
 - Direktni troškovi "Barski ljetopis" iznose €192.016,10 i u strukturi ovih rashoda čine 24,87% .
 - Programske i Festivalne aktivnosti u iznosu €98.127,07 čine 9,75% i odnose se na realizaciju festivala „Susreti pod Starom maslinom“, Crvene košulje, Novogodišnje čarolije i ostali redovni programi.
 - Trošak rezervisanja za sudske sporove u iznosu €51.791,71 čine 6,71% ovih rashoda, odnose se na sporove ,odnosno utuženje radnika.
 - Razgraničeni trošak po projektima u iznosu €130.000,00 čine 16,83% datih rashoda i odnose se na sredstva rezervisana za sanaciju Dvorca kralja Nikole.
- ❖ **Trošak amortizacije** u računovodstvene svrhe iznosi €50.676,44 i čine 3,33% ukupnih rashoda. Amortizacija je obračunata u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, odnosno vrednuje se i priznaje u skladu sa MRS 16 i MRS 38.

Struktura ukupnih rashoda

